

Percepcija građana o zaštiti podataka o ličnosti

Istraživanje je sprovedeno uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodnu razvojnu saradnju u okviru projekta Misije OEBS-a u Srbiji Konsolidovanje procesa demokratizacije u sektoru bezbednosti u Republici Srbiji.

Stavovi izraženi u istraživanju ne predstavljaju nužno zvaničan stav Misije OEBS-a u Srbiji niti Švedske agencije za međunarodnu razvojnu saradnju.

Sadržaj

1.	Ciljevi i metodologija istraživanja	3
2.	Sažetak ključnih nalaza	5
3.	Opšti stavovi i ponašanje u vezi sa podacima	8
4.	Stavovi i ponašanje prema podacima o ličnosti	10
5.	Svest o zaštiti i rizicima od zloupotrebe podataka o ličnosti	17
6.	Svest o pravima i načinu zaštite podataka o ličnosti	25

1. Ciljevi i metodologija istraživanja

1.1 Ciljevi istraživanja

Istraživanje percepcije građana o zaštiti podataka o ličnosti naručila je Misija OEBS-a u Srbiji¹, za potrebe institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti. Istraživanje je realizovala agencija TMG Insights, sa ciljem da se istraži:

- Poznavanje i percepcija podataka o ličnosti
- Odnos prema zaštiti podataka o ličnosti
- Svest o rizicima zloupotrebe podataka o ličnosti
- Svest o pravima u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti
- Znanje o konceptu zaštite podataka o ličnosti
- Stavovi o zakonodavstvu
- Stavovi o ulozi Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti

1.2 Metodološki opis

Upitnik za istraživanje je pripremljen u saradnji sa Misijom OEBS-a u Srbiji i Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti. Pokrivao je sledeće oblasti:

- Opšti stavovi i ponašanje u vezi sa podacima o ličnosti
- Stavovi i ponašanje prema podacima o ličnosti
- Svest o zaštiti i rizicima od zloupotrebe podataka o ličnosti
- Svest o pravima i načinu zaštite podataka o ličnosti

U skladu sa zahtevom i situacijom u vezi sa COVID-19 epidemijom, istraživanje je realizovano telefonskim putem, bez fizičkog kontakta sa ispitanicima.

- Period realizacije: od 26. novembra do 20. decembra 2020. godine
- CATI (telefonsko intervjuisanje uz pomoć računara)
- Intervju traje oko 15 minuta

Primenjen je stratifikovani kombinovani uzorak, koji reprezentuje punoletnu (18+) populaciju Srbije i odražava ključne socio-demografske kategorije prema zvaničnoj populacionoj statistici.

- N = 1217 ispitanika
- Pokrivenost: Srbija, urbana i ruralna područja
- Stratifikacija po regionima i vrsti naselja
- Podaci su ponderisani prema godinama, polu i obrazovanju

¹ U okviru projekta *Konsolidovanje procesa demokratizacije sektora bezbednosti u Republici Srbiji* koji finansijski podržava vlada Švedske.

Struktura uzorka

		%
Pol	Muškarci	48%
	Žene	52%
Godine	18-29	18%
	30-39	17%
	40-49	25%
	50-64	19%
	65+	21%
Region	Beogradski region	23%
	Vojvodina	27%
	Šumadija i zapadna Srbija	28%
	Južna i istočna Srbija	22%
Tip naselja	Grad	59%
	Selo	41%
Obrazovanje	Osnovno obrazovanje	35%
	Srednje obrazovanje	49%
	Više i visoko obrazovanje	16%
UKUPNO		100%

2. Sažetak ključnih nalaza

Rezultati istraživanja pokazuju da građani Srbije nisu u dovoljnoj meri upoznati sa temom upotrebe i zaštite podataka o ličnosti, ali da je smatraju generalno važnom. Izražena je potreba za očuvanjem privatnosti, kao i određena svest o rizicima. Iako većina ne pravi razliku između privatnih kompanija i državnih institucija, iskazuje nešto veći oprez prema privatnim kompanijama. Najveće poverenje postoji prema zdravstvenim ustanovama i policiji. U skladu sa tim, građani su najspremniji da prihvate ograničenje prava na zaštitu podataka o ličnosti zbog lične bezbednosti ili zdravlja. Prema njihovim odgovorima, policija, a zatim Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti bi bile prva tačke obraćanja u hipotetičkoj situaciji sumnje na zloupotrebu podataka o ličnosti. Tek svaki deseti građanin navodi da se nikome ne bi obratio, pre svega jer ne zna kako i kome, ne veruje u pozitivan ishod, očekuje da proces dugo traje ili da je isuviše komplikovan. Ovo ukazuje na prirodu mogućih barijera u ponašanju građana i moguće preduzete korake u slučaju povrede privatnosti.

Terminologija prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti je relativno nepoznata. Preovlađuje mišljenje da dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti nisu dovoljno jasne, i da građani nisu upoznati sa svojim pravima na zaštitu podataka o ličnosti. Građani iskazuju potrebu za informacijama o tome ko može da im traži lične podatke, kome mogu da se obrate u slučaju zloupotrebe podataka, šta je sve ugrožavanje podataka o ličnosti i kakva su im prava na zaštitu podataka. Sa druge strane, iako se postojanje zakona smatra veoma važnim, većina sumnja ili ne veruje u uspešnu primenu zakona ili zaštitu svojih prava.

Kada je u pitanju dosadašnje iskustvo, svaki drugi građanin smatra da mu podaci o ličnosti do sada nisu bili ugroženi, dok sa druge strane gotovo 40% ne zna i nije sigurno, a tek nešto više od 10% smatra da su bili ugroženi. Preko 70% onih koji smatraju da su im podaci bili ugroženi se nikome nije obratilo (što je velika razlika u odnosu na odgovore o hipotetičkoj situaciji sumnje u zloupotrebu). Kada je reč o upoznatosti sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, više od polovine navodi da nije upoznato, dok gotovo jednak broj kaže da je donekle ili veoma upoznato. Oni koji su upoznati, iskazuju pozitivan stav i smatraju da ova institucija može da obezbedi zaštitu podataka o ličnosti, što ukazuje da poverenje može da raste uz podizanje svesti i informisanje.

Istraživanje ukazuje na značaj informisanja javnosti o temi, primerima situacije zloupotrebe, kao i pravima, mogućnostima zaštite i institucijama nadležnim za zaštitu. S obzirom na to da postoji doza nepoverenja u sam proces i ishod, potrebno je osnaživanje i građana i institucija u ovom pravcu. Rezultati pokazuju da su posebno osetljive socio-demografske grupe stariji, niže obrazovani i građani iz seoskih sredina, koji su ujedno i manje zainteresovani za ovu temu, pa bi komunikacija trebalo da se prilagodi ovim ciljnim grupama.

Opšti stavovi i ponašanje u vezi sa podacima

- Većina građana svakodnevno koristi internet preko mobilnog telefona (68,5%) i/ili preko računara (52,0%), a Facebook je najposećenija društvena mreža, koju svakodnevno posećuje 52,9% građana.

- Više od polovine korisnika pametnih telefona (57,9%) navodi da zna da proveri podešavanja privatnosti na svim aplikacijama telefonu, ali i da isključi prepoznavanje lokacije na telefonu (87,6%).
- Velika većina roditelja dece mlađe od 15 godina (87,1%) smatra da bi privatnost njihovog deteta mogla biti ugrožena usled korišćenja mobilnog telefona.

Stavovi i ponašanje prema podacima o ličnosti

- Adresa, ime i prezime, matični broj i datum rođenja pojedinca su prve asocijacije građana Srbije na temin podatak o ličnosti.
- Većina (79,3%) navodi da im je očuvanje njihovih podataka o ličnosti važno, a 84,3% korisnika interneta pridaje važnost i očuvanju svojih podataka o ličnosti na internetu.
- Građani najčešće smatraju da do povrede podataka ličnosti dolazi postavljanjem fotografija ili video zapisa drugih lica na društvenim mrežama bez saglasnosti tih lica (75,9%).
- Većina (59,5%) navodi da razmišlja o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju njihovih podataka o ličnosti kada ih daje privatnim kompanijama ili državnim institucijama
- Nešto više od trećine građana (34,9%) navodi da im tema prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti nije poznata, a 31,5% njih nije sigurno da li je ili nije upoznato sa ovom temom. Tek svaki treći građanin (33,7%) navodi da je u nekoj meri upoznat sa pomenutom temom.
- Više od polovine ispitanih (54,5%) navodi da ne pravi razliku između privatnih kompanija i državnih institucija kada je reč o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju njihovih podataka o ličnosti. S druge strane, 38,6% građana je opreznije prema privatnim kompanijama, dok 6,9% navodi da je opreznije prema državnim institucijama.
- U skladu sa prethodnim podacima, građani su nešto spremniji da svoje lične podatke daju državnim institucijama, nego privatnim kompanijama. U najvećem broju su spremni da za usluge koje im pruža privatna kompanija ili državna institucija, daju informacije o datumu rođenja, državljanstvu i kućnoj adresi.
- Građani koji koriste internet u najvećoj meri brinu da bi do njihovih podataka o ličnosti koje su podelili na Internetu, bez njihovog znanja i dozvole mogli da pristupe kriminalci ili prevaranti (71,6%), zatim oglašivači i reklamne agencije (49,8%).

Svest o zaštiti i rizicima od zloupotrebe podataka

- Za većinu (77,7%) zaštita podataka o ličnosti je važna tema, pri čemu svaki drugi građanin navodi da mu je veoma važna.
- O ovoj temi građani navode da su u najvećoj meri saznali preko televizije (51,0%), zatim internet portala (48,2%) i iz ličnih izvora (42,2%). Preko internet stranice Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti o pomenutoj temi se informisalo 13,4% građana.
- Većina (60,6%) smatra da javnost nije u dovoljnoj meri obaveštena o temi zaštite podataka o ličnosti, a svaki drugi (49,8%) smatra da dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti nisu dovoljno jasne.
- Kao najpotrebnije, građani navode informacije o tome ko može da im traži lične podatke (73,1%), a zatim informacije o tome kome mogu da se obrate u slučaju zloupotrebe podataka o ličnosti (66,4%).
- Većina smatra da su za zaštitu podataka o ličnosti prvenstveno odgovorni država i zakonodavni okvir (73,8%), a zatim sami pojedinci (65,3%). Odgovornost privatnih kompanija ili državnih institucija koje traže podatke prepoznaje 44,5% ispitanih, dok 40,6% građana smatra da je odgovorna institucija Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.
- Najveći broj građana (43,1%) smatra da ljudi poput njih nisu svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti, 29,3% je neodlučno, dok 27,6% ispitanih navodi da su ljudi svesni pomenutog rizika.
- Većina smatra da je rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti visok (76,5%), pri čemu više od polovine (53,4%) navodi da je pomenuti rizik veoma visok.

- Svaki drugi građanin (51,8%) smatra da nema razlike između privatnih kompanija i državnih institucija kada je reč o riziku od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka. Za skoro svakog četvrtog građanina (24,3%) rizik od ugrožavanja je veći od strane privatnih kompanija, dok 6,8% ispitanih smatra da je rizik veći od strane državnih institucija.
- Građani u najvećoj meri veruju da njihove lične podatke na zakonit način koriste zdravstvene ustanove (58,2%) i policija - Ministarstvo unutrašnjih poslova (57,6%). Najmanje poverenja imaju u društvene mreže (11,9%), agencije za posredovanje u zapošljavanju (23,7%) i mobilne i internet operatere (26,6%).

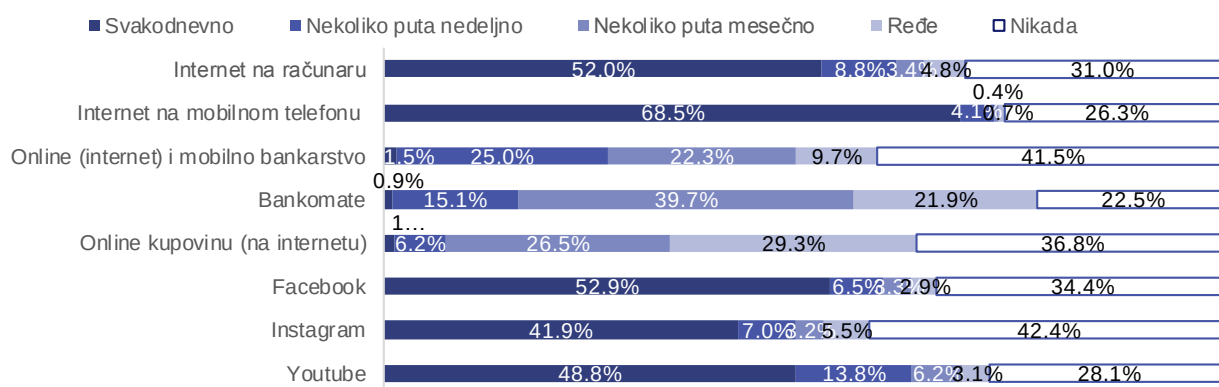
Svest o pravima i načinu zaštite podataka o ličnosti

- Većina (63,5%) smatra da građani nisu upoznati sa svojim pravima na zaštitu podataka o ličnosti.
- U slučaju privatnih kompanija, 43,6% navodi da nije sigurno da li građani mogu da ostvare svoja prava na zaštitu, 35,7% smatra da ne mogu, dok je 20,7% mišljenja da mogu. U slučaju državnih institucija, 38,3% nije sigurno da li građani mogu ostvariti svoja prava, 36,6% smatra da mogu, dok 25,1% ima negativno mišljenje. Oni koji imaju negativno mišljenje i smatraju da se prava na zaštitu podataka o ličnosti ne mogu ostvariti, navode da privatne kompanije ili državne institucije imaju veliku moć, pa smatraju da je teško dokazati zloupotrebu podataka o ličnosti. Takođe, iskazuju i opšte nepoverenje.
- Više od polovine ispitanika (67,5%) ne zna, odnosno nije sigurno da li u Srbiji postoji zakon koji im omogućava da provere koje lične podatke o njima prikuplja, obrađuje, koristi i čuva privatna kompanija, a najveći broj građana (63,1%) navodi da ne zna da li takav zakon postoji u slučaju državnih institucija.
- Rezultati pokazuju da su građani najspremniji da prihvate ograničenje prava na zaštitu podataka o ličnosti zbog njihove lične bezbednosti (72,0%), a zatim zbog njihovog zdravlja (71,3%).
- Dve trećine građana (66,4%) navodi da je u nekoj meri upoznato terminom „obrađa podataka o ličnosti“, 65,4% njih je delimično ili veoma upoznato sa institucijom „Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti“. Više od polovine građana (65,5%) navodi da je upoznato sa terminom Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Sa terminom GDPR – Opšta uredba o zaštiti podataka o ličnosti Evropske unije u nekoj meri je upoznato 26,4% ispitanih.
- Više od polovine (53,0%) navodi da nije upoznato sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, 44,2% je donekle upoznato, dok je 2,8% veoma upoznato sa radom pomenute institucije. Većina onih koja je upoznata (78,6%) smatra da ova institucija može da obezbedi zaštitu podataka o ličnosti, dok je 21,3% njih mišljenja da ne može.
- Za većinu građana (86,8%) postojanje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je važno, a 74,2% smatra da je veoma važno.
- Kada je reč o primeni ovog zakona, 43,8% građana nije sigurno da li je primena uspešna ili ne, za 34,8% građana primena je neuspešna, dok 21,4% primenu zakona ocenjuje kao uspešnu.
- Kada bi posumnjali da neko neovlašćeno obrađuje njihove podatke o ličnosti, većina (54,6%) bi se prvo obratila policiji, 28,8% njih prvo bi se obratilo Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, dok bi 6,9% njih kontaktiralo tužilaštvo. Skoro svaki deseti građanin (9,7%) navodi da se nikome ne bi obratio, a kao razloge navode da ne znaju kako i kome (36,7%), jer ne veruju u pozitivan ishod (32,9%), ali i zbog uverenja da proces dugo traje (13,5%) ili da je isuviše komplikovan (11,1%).
- Svaki drugi građanin (50,6%) smatra da njegovi podaci o ličnosti do sada nisu bili ugroženi, 37,9% njih ne zna, odnosno nije sigurno, dok 11,6% navodi da su njihovi podaci o ličnosti bili ugroženi. Od onih koji smatraju da su im podaci o ličnosti bili ugroženi, 28,7% se obratilo nekome tim povodom, dok 71,3% njih to nije učinilo. Najveći broj se obratio kompaniji ili instituciji koja je ugrozila njihova prava (60,9%), 37,7% je kontaktiralo policiju, dok se 33,4% obratilo porodici, prijateljima ili kolegama. Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti obratilo se 17,3% građana kojima se podaci o ličnosti bili ugroženi.

3. Opšti stavovi i ponašanje u vezi sa podacima

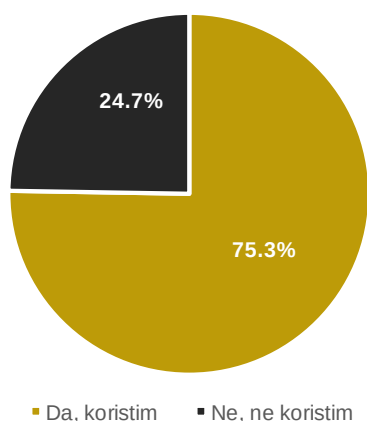
Oko 75% građana Srbije koristi internet, očekivano više mlađi, obrazovaniji i žitelji gradskih sredina. Više od dve trećine ispitanika (68,5%) koristi internet na mobilnom telefonu, a 52,0% njih to čini i/ili na računaru. Kada je reč o posećenosti društvenih mreža, Facebook svakodnevno posećuje 52,9% građana, Youtube 48,8%, dok Instagram svaki dan posećuje 41,9% ispitanih (Grafik 1).

Grafik 1. Interesuje nas da li i koliko često koristite...?

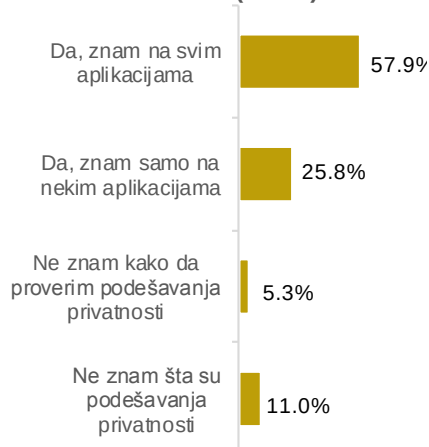

„Smart” telefon koristi 75,3% ispitanika, od kojih 57,9% navodi da zna da proveriti podešavanja privatnosti na svim aplikacijama na pametnom telefonu, dok 25,8% njih zna da učini pomenuto samo na nekim aplikacijama. Kada je u pitanju isključivanje prepoznavanja lokacije na telefonu, 87,6% ispitanih koji koriste pametan telefon navodi da zna kako da isključi pomenuto, 10,3% ne zna kako to da uradi, dok 2,1% ističe da ne zna šta je podešavanje lokacije.

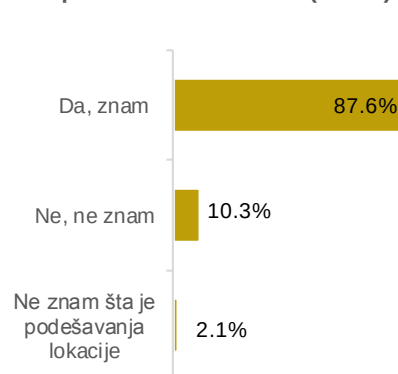
Grafik 2. Da li koristite „smart” odnosno „pametni” telefon?

Grafik 3. Da li znate kako da proverite podešavanja privatnosti na aplikacijama na vašem pametnom telefonu? (N=916)

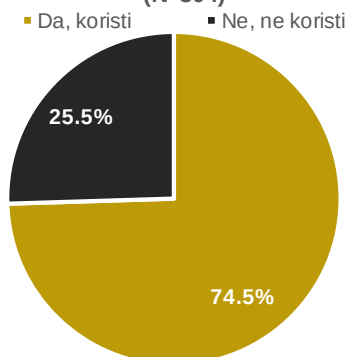

Grafik 4. Da li znate kako da isključite prepoznavanje lokacije na vašem pametnom telefonu? (N=916)

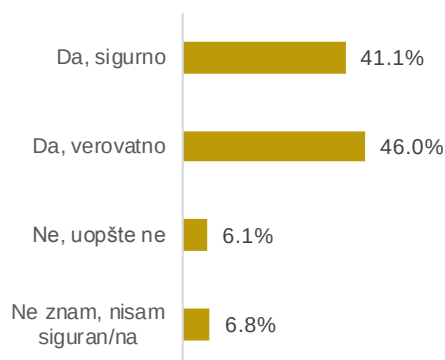

Od 304 ispitanika sa detetom/decom mlađom od 15 godina, 74,5% njih ima dete/decu koja koriste mobilni telefon koji omogućava pristup internetu. Kod većine roditelja (87,1%) preovlađuje mišljenje da bi privatnost njihovog deteta mogla biti ugrožena usled korišćenja mobilnog telefona, 6,1% njih smatra da privatnost ne bi bila ugrožena, dok 6,8% navodi da ne zna, odnosno da nije sigurno da li bi korišćenje mobilnog telefona ugrozilo privatnost njihovog deteta.

Grafik 5. Da li vaše dete/deca koriste mobilni telefon koji omogućava pristup internetu? (N=304)

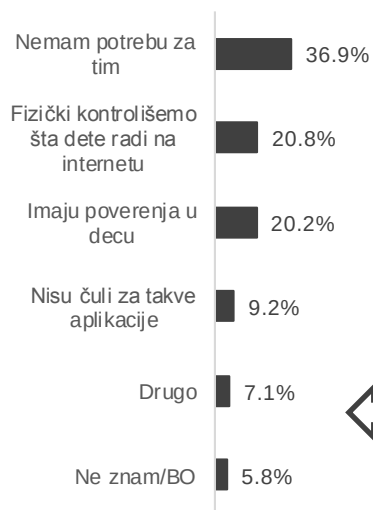

Grafik 6. Da li smatrate da privatnost vašeg deteta može biti ugrožena usled korišćenja mobilnog telefona? (N=304)

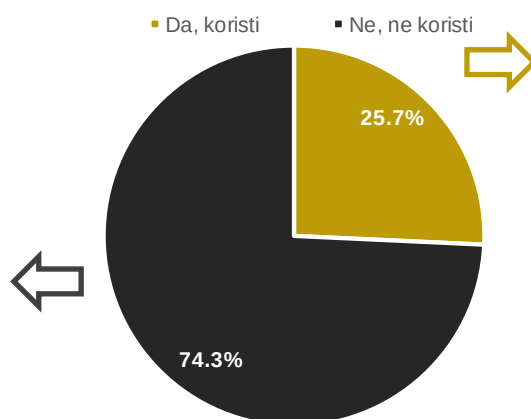

Većina roditelja navodi da ne koristi aplikacije za nadgledanje deteta i/ili postavljanje granica kretanja deteta u prostoru i posećivanja internet sajtova (74,3%), dok svaki četvrti roditelj (25,7%) navodi da koristi pomenute aplikacije. Kao najčešći razlog za njihovo korišćenje navodi se kontrola vremena koje dete provodi na internetu i sadržaj koji gleda (47,0%), a zatim bezbednost deteta (34,2%), dok svaki deseti roditelj (10,4%) koji koristi pomenute aplikacije to čini zbog kontrole lokacije deteta. Roditelji koji ne koriste pomenute aplikacije, kao razloge za ne korišćenje navode da nemaju potrebe za tim (36,9%), da fizički kontrolišu šta im rade deca na internetu (20,8%), ali i da imaju poverenja u svoju decu (20,2%). Da aplikacije ne koriste zbog toga što nisu čuli za njih navelo je 9,2% roditelja.

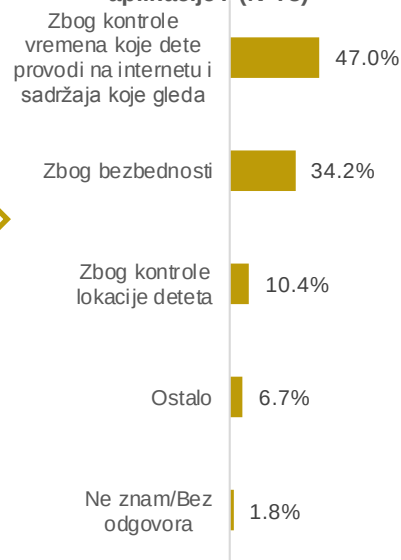
Grafik 7. Zašto ne koristite takve aplikacije? (N=226)

Grafik 8. Da li koristite neku od aplikacija za nadgledanje deteta i/ili postavljanje granica kretanja deteta u prostoru i posećivanja internet sajtova? (N=304)

Grafik 9. Zašto koristite takve aplikacije? (N=78)

4. Stavovi i ponašanje prema podacima o ličnosti

Mišljenje građana o podacima o ličnosti ispitali smo kroz njihove prve asocijacije o tome šta je podatak o ličnosti, važnost koju pridaju podacima o ličnosti, mišljenju u kojim situacijama dolazi do povrede podataka o ličnosti, spremnosti na to da njihovo pravo na zaštitu podataka o ličnosti bude ograničeno i sl.

Prve asocijacije građana na termin podatak o ličnosti su informacije o adresi, ime i prezime, matični broj i datum rođenja/godine pojedinca (Grafik 10).

Grafik 10. Kada se kaže PODATAK O LIČNOSTI, na koje sve podatke pomislite? (kodirano na osnovu spontanijih odgovora)

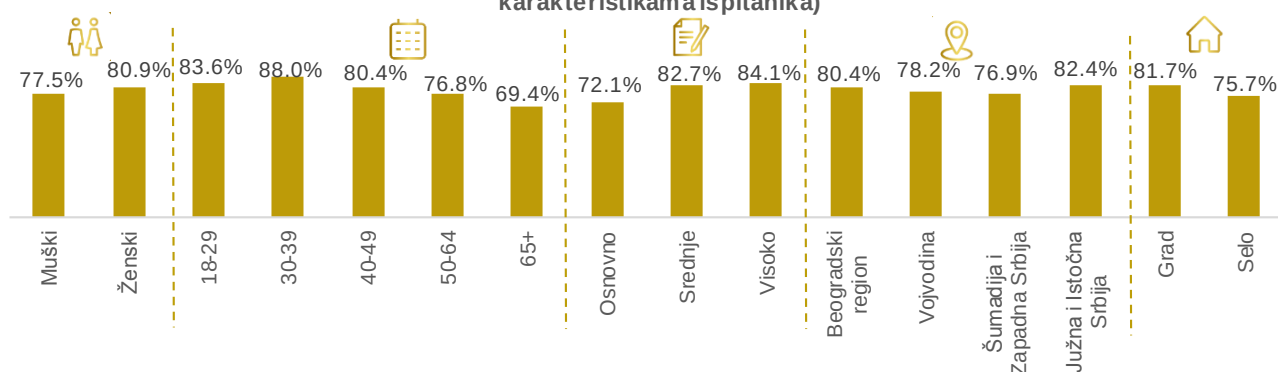
Rezultati pokazuju da je za 79,3% građana Srbije očuvanje svojih podataka o ličnosti generalno važno, za 14,0% niti je važno, niti nevažno, dok za 6,8% njih pomenuto nije važno.

Grafik 11. Koliko vam je očuvanje vaših podataka o ličnosti GENERALNO važno?

Kada podatke posmatramo prema demografiji, rezultati pokazuju da očuvanju svojih podataka o ličnosti veću važnost pridaju građani starosti od 18 do 49 godina, u poređenju sa starijima, a važnost podacima u većoj meri pridaju i srednje i visoko obrazovani, kao i žitelji gradskih sredina.

Grafik 12. Koliko vam je očuvanje vaših podataka o ličnosti GENERALNO važno? (zbir % odgovora 5-Veoma važno i 4-Donekle važno, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

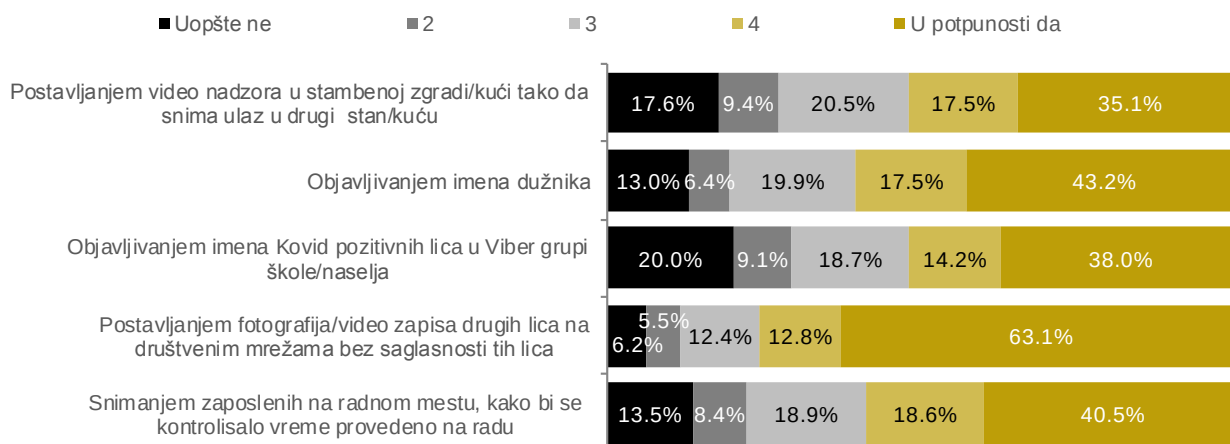
Većina korisnika interneta (84,3%) ističe da im je važno očuvanje svojih podataka o ličnosti na internetu, uključujući i društvene mreže, za 11,8% njih niti je važno, niti nevažno, dok 3,8% korisnika interneta smatra pomenuto nevažnim. Građani starosti između 30 i 39 godina (89,6%) pridaju veću važnost očuvanju svojih podataka o ličnosti na internetu, u poređenju sa ispitanicima starosti između 50 i 64 godine (76,0%) i 65+ (72,7%). Prema ostalim socio-demografskim karakteristikama ispitanika nisu pronađene statistički značajne razlike.

Grafik 13. Koliko vam je očuvanje vaših podataka o ličnosti na INTERNETU, uključujući društvene mreže, važno? (N=910)

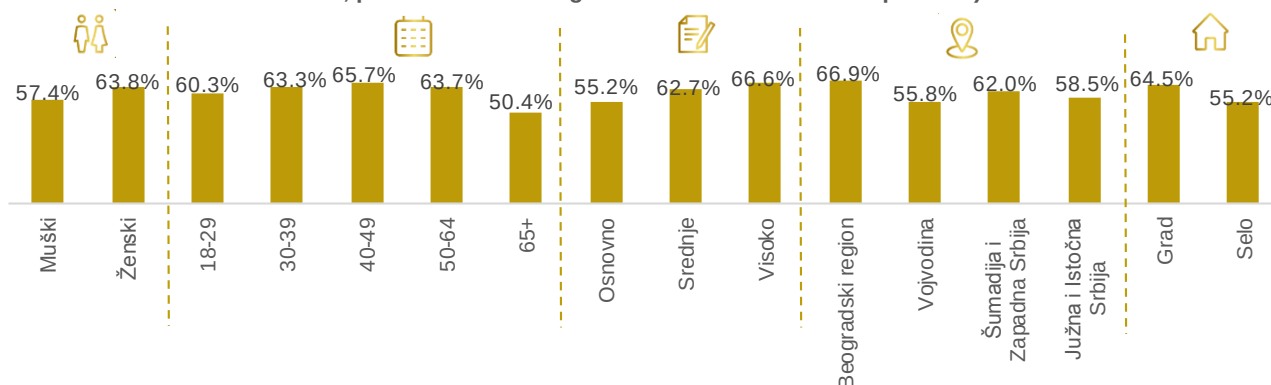
Najveći broj građana Srbije (75,9%) smatra da do povrede podataka ličnosti dolazi postavljanjem fotografija/video zapisa drugih lica na društvenim mrežama bez saglasnosti tih lica, a zatim objavljivanjem imena dužnika (60,7%), kao i snimanjem zaposlenih na radnom mestu, kako bi se kontrolisalo vreme provedeno na radu (59,1%). Za nešto više od polovine ispitanih (52,2%) do povrede podataka o ličnosti dolazi i objavljivanjem imena Kovid pozitivnih lica u Viber grupi škole ili naselja, a isti procenat (52,5%) smatra da postavljanjem video nadzora u stambenoj zgradi/kući tako da se snima ulaz u drugi stan/kuću dolazi do povrede podataka o ličnosti.

Grafik 14. Prema vašem mišljenju, da li dolazi do povrede podataka o ličnosti...

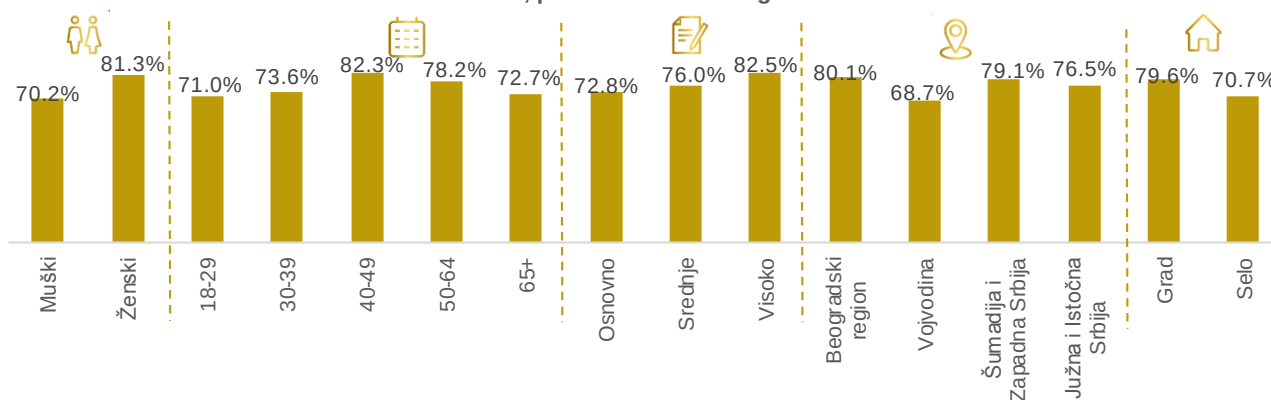
Rezultati prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika pokazuju da postoje razlike kada je reč o njihovom mišljenju da do povrede podataka o ličnosti dolazi objavljivanjem imena dužnika, postavljanjem fotografija/video zapisa drugih lica na društvenim mrežama bez saglasnosti tih lica, kao i snimanjem zaposlenih na radnom mestu, zbog kontrolisanja vremena provedenog na radu. Da objavljivanjem imena dužnika dolazi do povrede podataka o ličnosti u većoj meri smatraju žene, nego muškarci, ali i građani starosti između 40 i 64 godine, u poređenju sa najstarijima (65+), kao i srednje i visoko obrazovani, žitelji Beogradskog regiona u poređenju sa stanovnicima Vojvodine, kao i oni iz urbanih sredina.

Grafik 15. Prema vašem mišljenju, da li dolazi do povrede podataka o ličnosti OBJAVLJIVANJEM IMENA DUŽNIKA? (zbir % odgovora 5-U potpunosti da i 4 - Donekle da, prema sociodemografskim karakteristikama ispitanika)

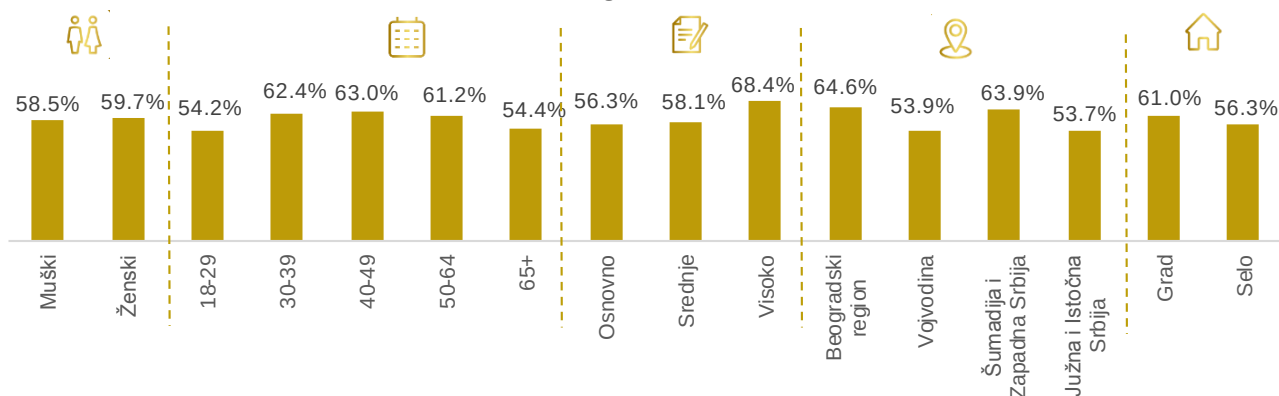
Žene u značajno većoj meri od muškaraca smatraju da postavljanjem fotografija/video zapisa drugih lica na društvenim mrežama bez saglasnosti tih lica dolazi do povrede podataka o ličnosti. S pomenutim se u većoj meri slažu i građani u petoj deceniji života (40-49 god.) u poređenju sa najmlađima, visokoobrazovani u poređenju sa onima sa završenom samo osnovnom školom, oni iz urbanih delova, kao i stanovnici Beogradskog regiona i Šumadije i zapadne Srbije u poređenju sa žiteljima Vojvodine.

Grafik 16. Prema vašem mišljenju, da li dolazi do povrede podataka o ličnosti POSTAVLJANJEM FOTOGRAFIJA/VIDEO ZAPISA DRUGIH LICA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA BEZ SAGLASNOSTI TIH LICA? (zbir % odgovora 5 - U potpunosti da i 4 - Donekle da, prema socio-demografskim)

Da snimanjem zaposlenih na radnom mestu, kako bi se kontrolisalo vreme provedeno na radu, dolazi do povrede podataka o ličnosti u većoj meri smatraju visokoobrazovani nego oni sa nižim obrazovanjem, kao i stanovnici Beogradskog regiona u poređenju sa žiteljima Vojvodine i jugoistočne Srbije.

Grafik 17. Prema vašem mišljenju, da li dolazi do povrede podataka o ličnosti SNIMANJEM ZAPOSLENIH NA RADNOM MESTU, KAKO BI SE KONTROLISALO VREME PROVEDENO NA RADU? (zbir % odgovora 5 - U potpunosti da i 4-Donekle da, prema socio-demografskim karakteristik

Kada je reč o tome koliko građani Srbije razmišljaju o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju svojih podataka o ličnosti kada ih daju privatnim kompanijama ili državnim institucijama, rezultati pokazuju da 59,6% građana razmišlja o tome, pri čemu 43,4% njih navodi da to čini u umerenoj meri. Skoro četvrtina građana (22,8%) navodi da uglavnom ne razmišlja o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju svojih podataka o ličnosti kada ih daje privatnim kompanijama ili državnim institucijama, dok 17,6% ističe da uopšte ne razmišlja o pomenutom.

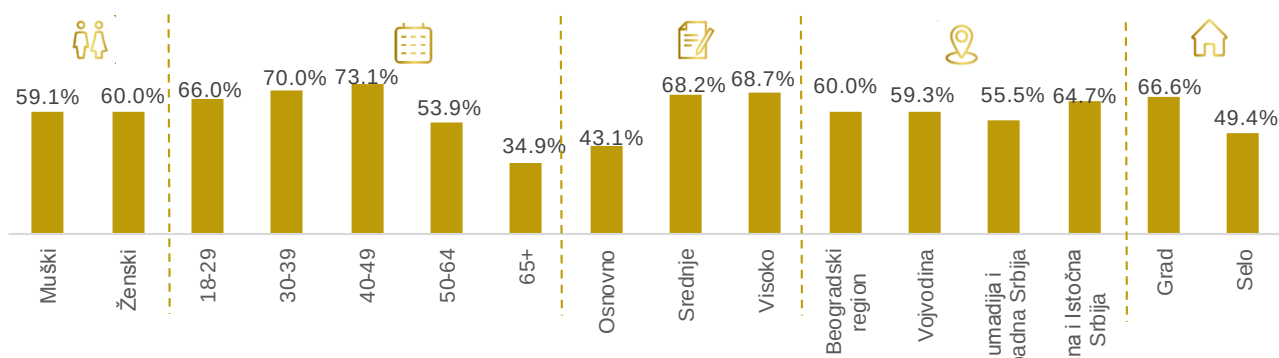
Grafik 18. Interesuje nas koliko razmišljate o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju vaših podataka o ličnosti kada ih dajete bilo privatnim kompanijama bilo državnim institucijama?

■ Uopšte ne razmišljam o tome ■ Uglavnom ne razmišljam o tome ■ Umereno razmišljam o tome ■ Veoma razmišljam o tome

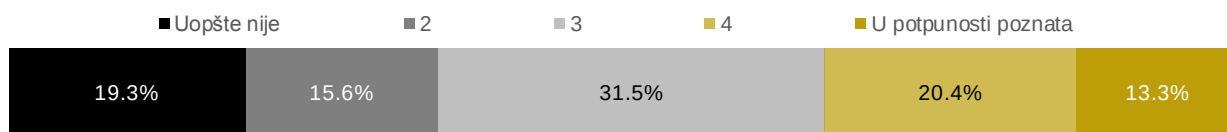
Građani do 50 godina starosti u većoj meri, nego stariji, razmišljaju o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju svojih podataka o ličnosti kada ih daju privatnim kompanijama ili državnim institucijama. O pomenutom u većoj meri razmišljaju i visoko i srednje obrazovani, kao i žitelji urbanih sredina.

Grafik 19. Interesuje nas koliko razmišljate o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju vaših podataka o ličnosti kada ih dajete bilo privatnim kompanijama bilo državnim institucijama? (zbir % odgovora Veoma razmišljam o tome i Umereno razmišljam o tome)

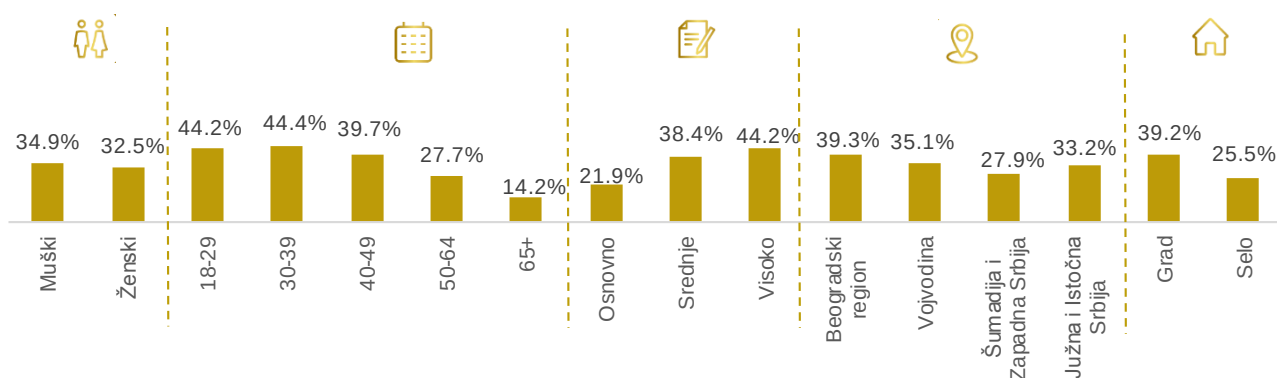
Nešto više od trećine građana (34,9%) navodi da im tema prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti nije poznata, 33,6% navodi da je u nekoj meri (u potpunosti ili donekle) upoznato sa pomenutom temom, dok 31,5% njih nije sigurno da li je ili nije upoznato sa temom prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti.

Grafik 20. U kojoj meri vam je poznata tema prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti?

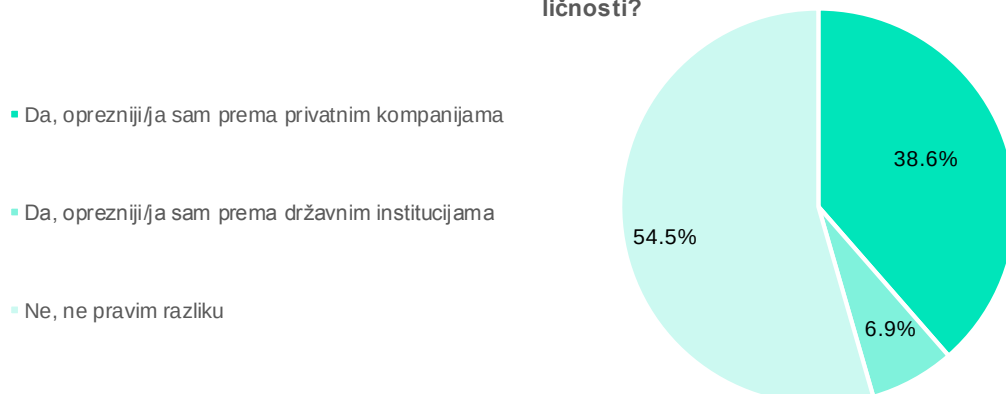
Sa temom prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti su upoznatiiji građani od 18 do 49 godina, srednje i visoko obrazovani, kao i žitelji urbanih sredina. Stanovnicima Beogradskog regiona ovo tema je poznatija nego žiteljima Šumadije i zapadne Srbije.

Grafik 21. U kojoj meri vam je poznata tema prikupljanja, obrade, korišćenja i čuvanja podataka o ličnosti? (zbir % odgovora 5-U potpunosti poznata i 4-Donekle poznata prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

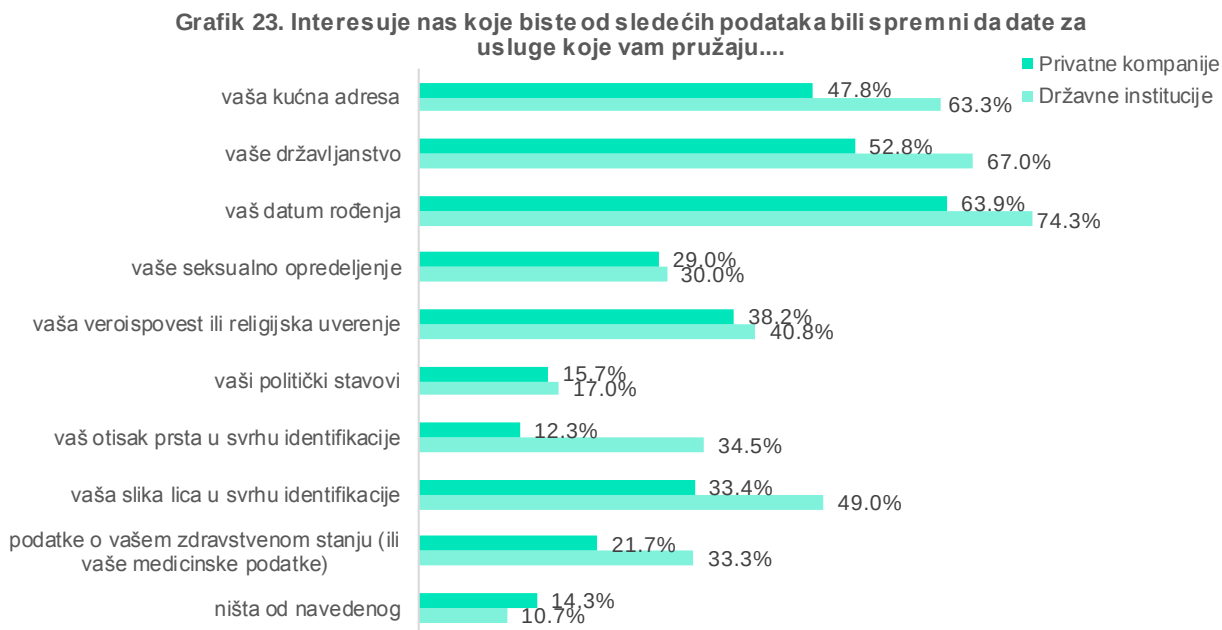

Više od polovine ispitanih (54,5%) navodi da ne pravi razliku između privatnih kompanija i državnih institucija kada je reč o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju njihovih podataka o ličnosti. S druge strane, 38,6% građana je opreznije prema privatnim kompanijama, dok je 6,9% njih opreznije prema državnim institucijama. Veći oprez prema privatnim kompanijama imaju ispitanici starosti između 18 i 29 godina (43,1%) i 40 i 49 godina (44,1%), u poređenju sa građanima starosti između 50 i 64 godine (30,2%).

Grafik 22. Generalno, da li pravite razliku između privatnih kompanija i državnih institucija kada se radi o prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju vaših podataka o ličnosti?

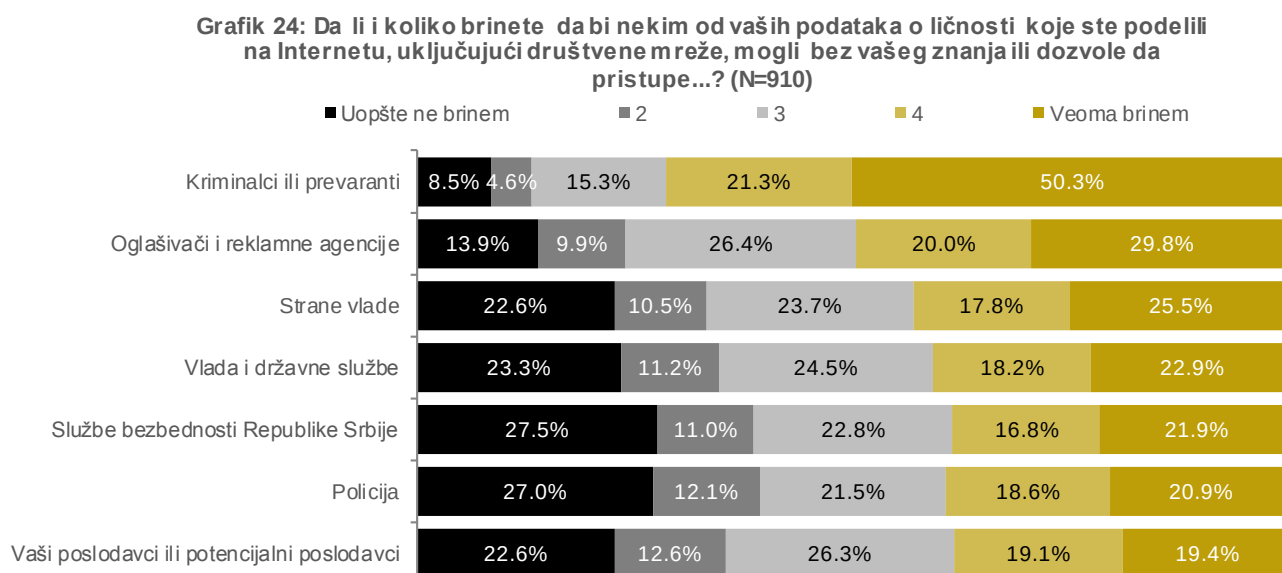

Kada je reč o spremnosti građana da svoje podatke daju privatnim kompanijama ili državnim institucijama za usluge koje im one pružaju, rezultati pokazuju da su građani u nešto većoj meri spremniji da svoje lične podatke pruže državnim institucijama. Građani su u najvećem broju spremni da daju informacije o svom datumu rođenja, državljanstvu i kućnoj adresi, dok su privatnim kompanijama u najmanjoj meri spremni da daju otisak prsta u svrhu identifikacije (12,3%), dok su državnim institucijama u najmanjoj meri spremni da pruže informacije o svojim političkim stavovima (17,0%).

Građani do 49 godina starosti, srednje i visoko obrazovani i žitelji urbanih sredina su u većoj meri spremni da daju neke od svojih podataka o ličnosti za usluge koje im pružaju privatne kompanije i državne institucije.

Građani koji koriste internet u najvećoj meri brinu da bi do njihovih podataka o ličnosti koje su podelili na Internetu, bez njihovog znanja i dozvole mogli da pristupe kriminalci ili prevaranti (71,6%), zatim oglašivači i reklamne agencije (49,8%). S druge strane, najmanje su zabrinuti da bi pomenuto mogli da učine njihovi trenutni ili potencijalni poslodavci (38,6%).

Muškarci u većoj meri od žena brinu da bi nekim od njihovih podataka o ličnosti koje su podelili na internetu mogli bez njihovog znanja i dozvole da pristupe Vlada i državne službe, kao i strane vlade. Stanovnici urbanih sredina su u većoj meri, nego žitelji ruralnih, zabrinuti da bi pomenuto mogli da učine kriminalci ili prevaranti, službe bezbednosti Republike Srbije, ali i strane vlade (Tabela 1).

Tabela 1: Da li i koliko brinete da bi nekim od vaših podataka o ličnosti koje ste podelili na Internetu, uključujući društvene mreže, mogli bez vašeg znanja ili dozvole da pristupe (zbir %5-Veoma brinem i 4-Donkle brinem, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

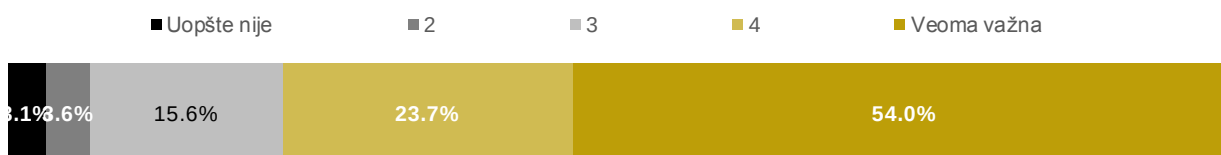
	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Vaši poslodavci ili potencijalni poslodavci	39.7	37.5	43.4	42.1	37.1	34.0	21.5	37.8	39.2	37.1	41.9	33.1	36.6	44.2	39.8	35.3
Oglašivači i reklamne agencije	50.4	49.2	50.5	51.6	49.4	43.0	62.4	49.3	48.0	55.6	54.3	50.0	43.3	52.5	50.9	46.8
Vlada i državne službe	44.7	37.7	43.5	41.1	43.2	32.8	40.2	38.9	41.2	42.2	45.7	39.5	36.6	43.3	42.9	36.3
Policija	41.6	37.5	42.0	39.7	38.3	36.7	42.4	36.3	40.7	37.9	44.3	34.6	35.8	44.7	41.4	34.5
Kriminalci ili prevaranti	70.9	72.3	69.3	69.7	75.5	69.4	73.1	71.5	72.2	69.8	73.5	69.4	67.0	78.2	73.5	66.8
Službe bezbednosti Republike Srbije	41.4	36.2	34.9	44.6	37.8	36.2	45.3	39.2	37.5	42.0	41.2	36.4	35.3	43.2	40.8	33.3
Strane vlade	39.7	37.5	43.4	42.1	37.1	34.0	21.5	37.8	39.2	37.1	41.9	33.1	36.6	44.2	39.8	35.3
N	436	474	223	203	301	141	42	143	578	189	221	248	246	195	657	253

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

5. Svest o zaštiti i rizicima od zloupotrebe podataka o ličnosti

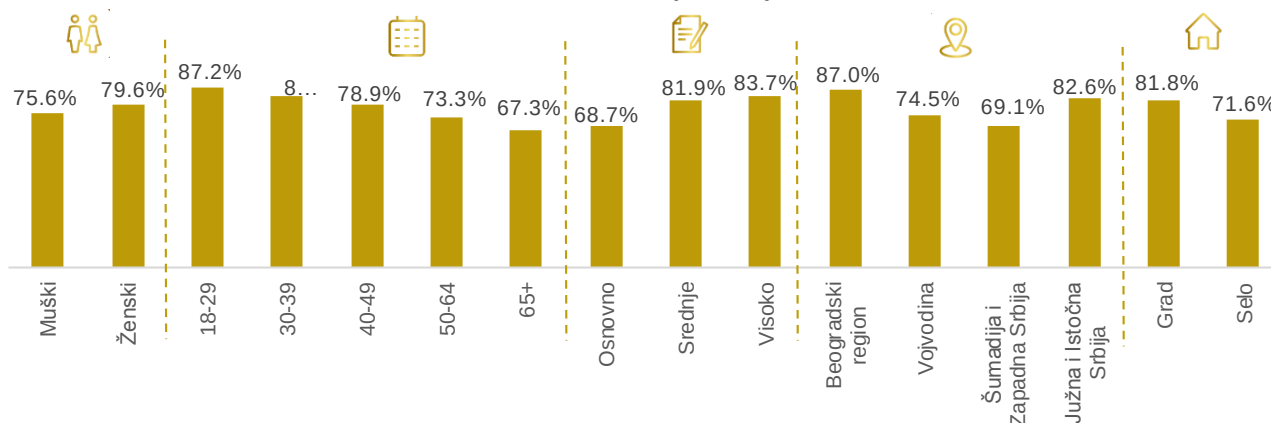
Za većinu građana (77,7%) zaštita podataka o ličnosti je važna, za 15,6% njih niti je važna, niti nevažna, dok je za 6,7% građana ova tema nevažna (Grafik 25).

Grafik 25. Koliko je vama zaštita podataka o ličnosti generalno važna?

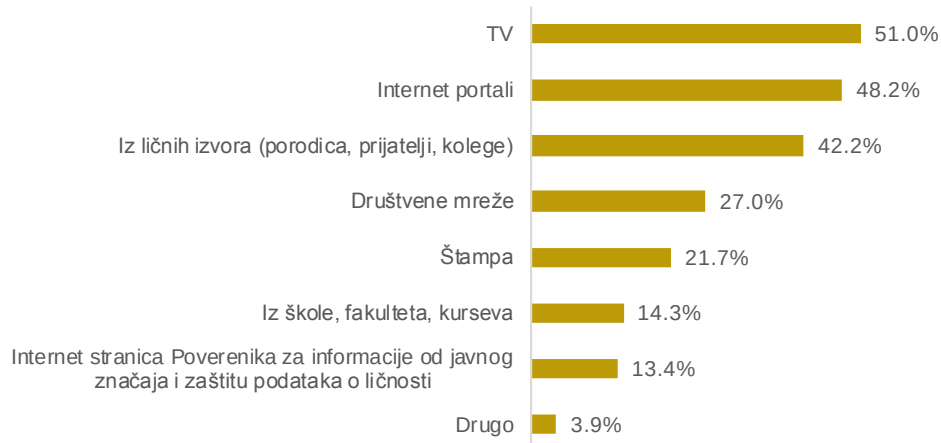
Zaštiti podataka o ličnosti veću važnost pridaju građani mlađi od 50 godina, srednje i visoko obrazovani, stanovnici Beogradskog regiona i jugoistočne Srbije, kao i žitelji urbanih sredina.

Grafik 26. Koliko je vama zaštita podataka o ličnosti generalno važna?
(zbir % odgovora 5 - Veoma važna i 4 - Donekle važna, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

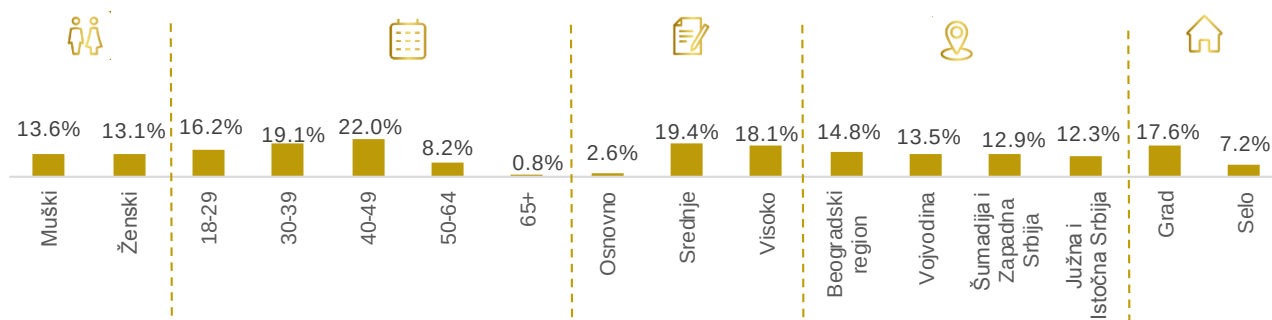
Građani su o temi zaštite podatka o ličnosti u najvećoj meri imali prilike da saznaju preko televizije (51,0%), zatim internet portala (48,2%) i iz ličnih izvora (42,2%). Pored pomenutih izvora, građani su imali prilike da o temi zaštite podataka o ličnosti saznaju i preko društvenih mreža (27,0%), štampe (21,7%), kao i preko škole, fakulteta i kurseva (14,3%). Preko internet stranice Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti o pomenutoj temi se informisalo 13,4% građana.

Grafik 27. Iz kojih izvora ste do sada imali priliku da saznate nešto o temi zaštite podataka o ličnosti? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA)

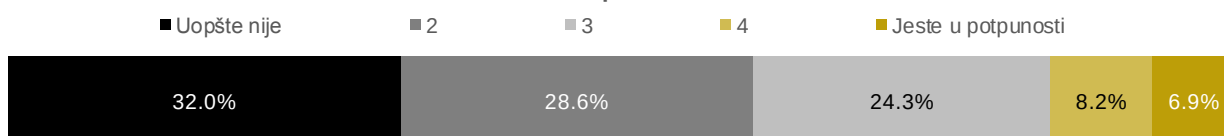
Rezultati prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika su očekivani i pokazuju da se o temi zaštite podataka o ličnosti preko televizije u najvećoj meri informiše populacija starija od 49 godina, oni sa završenom samo osnovnom školom, kao i žitelji ruralnih sredina. S druge strane građani starosti od 18 do 49 godina, srednje i visoko obrazovani, kao i žitelji urbanih sredina su se o pomenutoj temi u većoj meri informisali preko internet portala, kao i preko internet stranice Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Grafik 28. Internet stranica Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti (prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

Većina građana (60,6%) smatra da javnost nije u dovoljnoj meri obaveštena kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti, 24,3% njih je neodlučno, dok 15,1% ispitanika smatra da je javnost u dovoljnoj meri obaveštena o pomenutoj zaštiti. Nisu pronađene značajne razlike u mišljenjima ispitanika s obzirom na njihove socio-demografske karakteristike.

Grafik 29. Prema vašem mišljenju, da li je javnost obaveštena u dovoljnoj meri kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti?

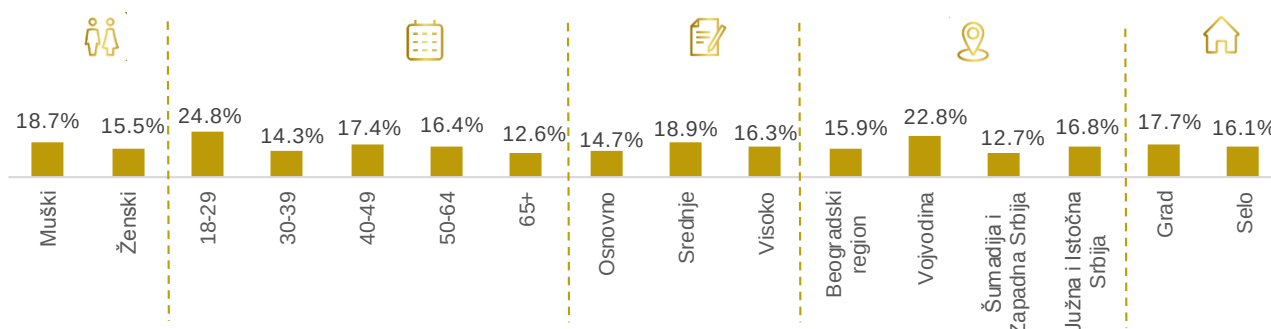
Prema mišljenju svakog drugog građanina (49,8%) dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti nisu jasne, trećina ispitanika (33,1%) je neodlučna, dok 17,0% građana smatra da su pomenute informacije jasne.

Grafik 30. Šta biste rekli, koliko su dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti jasne?

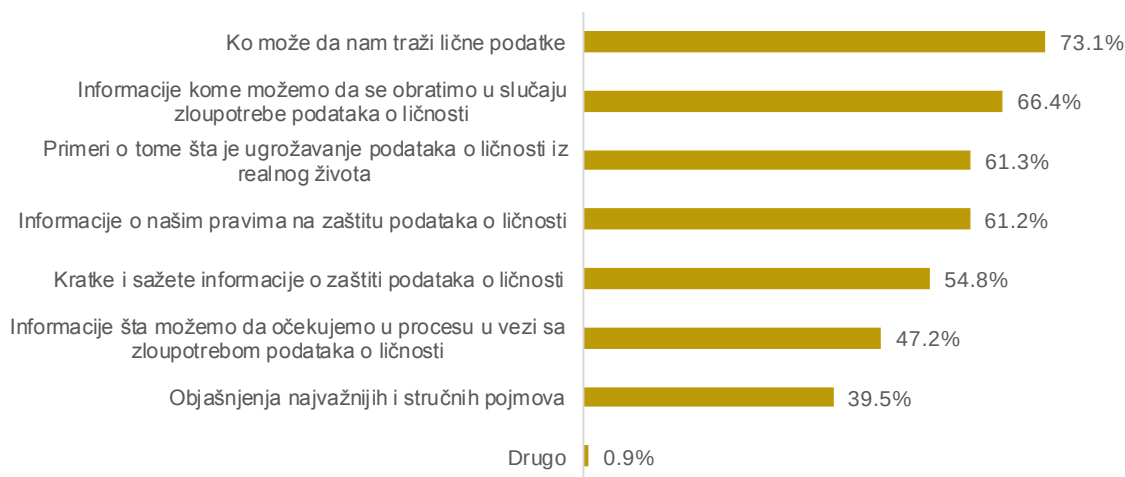
Rezultati pokazuju da mladi starosti između 18 i 29 godina u većem broju, od populacije 65+, smatraju da su dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti jasne, a pomenuto u većem broj smatraju stanovnici Vojvodine u poređenju sa žiteljima Šumadije i zapadne Srbije.

Grafik 31. Šta biste rekli, koliko su dostupne informacije o zaštiti podataka o ličnosti jasne? (zbir % odgovora 5 - Veoma su jasne i 4 - Donekle su jasne, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

Kada su u pitanju informacije koje su građanima najpotrebnije kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti, rezultati pokazuju da su to informacije o tome ko može da im traži lične podatke (73,1%), a zatim informacije kome mogu da se obrate u slučaju zloupotrebe podataka o ličnosti (66,4%). Građanima bi bili potrebni i primeri šta je ugrožavanje podataka o ličnosti iz realnog života (61,3%), kao i informacije o njihovim pravima na zaštitu podataka o ličnosti (61,2%). Nešto više od polovine ispitanih (54,8%) bi želelo da pročita kraće i sažetije informacije o zaštiti podataka o ličnosti, a 47% navodi da su im potrebne i/ili informacije šta mogu da očekuju u procesu u vezi sa zloupotrebom podataka o ličnosti. Objašnjenja najvažnijih i stručnih pojmova kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti smatra korisnim 39,5% građana.

Grafik 32. Kakve informacije bi vam bile najpotrebnije kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA)

Rezultati prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika pokazuju da su primeri o tome šta je ugrožavanje podataka o ličnosti, kao i informacije kome se mogu obratiti u slučaju zloupotrebe podataka u većoj meri potrebne ženama, nego muškarcima. Generalno, rezultati pokazuju da su stanovnici Beogradskog regiona u većoj meri nego žitelji Vojvodine i Šumadije i zapadne Srbije zainteresovani da saznaju više informacija o zaštiti podataka o ličnosti, kao i žitelji urbanih sredina, u poređenju sa onima u ruralnim (Tabela 2).

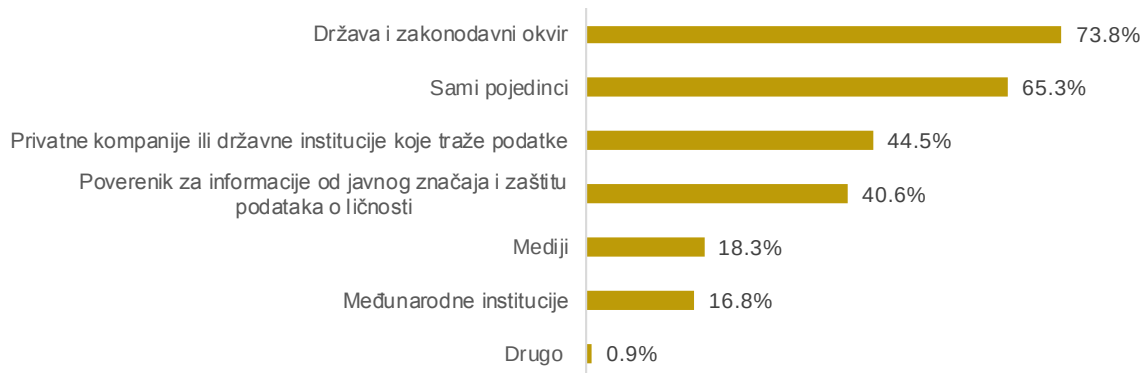
Tabela 2: Kakve informacije bi vam bile najpotrebnije kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti? (% prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Objašnjenja najvažnijih i stručnih pojmova	40.3	38.9	37.9	43.5	43.1	33.1	39.5	35.3	42.2	40.5	50.5	31.5	37.7	40.2	42.3	35.6
Primeri o tome šta je ugrožavanje podataka o ličnosti iz realnog života	58.1	64.2	59.5	58.3	63.2	58.2	65.6	62.8	59.4	63.6	66.5	53.8	65.1	60.0	63.6	57.9
Kratke i sažete informacije o zaštiti podataka o ličnosti	53.4	56.2	56.2	56.0	54.1	56.6	51.9	53.8	56.1	53.1	62.0	47.7	51.3	60.5	57.6	50.8
Informacije o našim pravima na zaštitu podataka o ličnosti	61.0	61.3	62.6	63.6	64.0	56.8	58.6	55.2	64.1	65.1	70.8	53.5	60.0	61.9	65.4	54.9
Ko može da nam traži lične podatke	74.3	72.0	68.2	75.7	75.6	74.2	71.4	70.7	72.9	79.0	78.9	67.1	71.7	76.1	75.2	70.1
Informacije kome možemo da se obratimo u slučaju zloupotrebe podataka o ličnosti	62.5	70.0	61.6	68.6	73.4	67.3	59.8	62.0	67.7	71.8	72.8	64.5	64.2	64.8	70.2	60.8
Informacije šta možemo da očekujemo u procesu u vezi sa zloupotrebom podataka o ličnosti	46.5	47.9	46.0	55.9	52.4	45.0	37.3	40.1	50.3	52.8	52.4	39.5	49.9	47.6	51.9	40.4
Drugo	1.0	0.7	0.4	0.8	0.7	0.3	2.0	1.2	0.5	1.2	1.7	0.5	0.8	0.5	0.6	1.2
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

Najveći broj ispitanika smatra da su za zaštitu podataka o ličnosti prvenstveno odgovorni država i zakonodavni okvir (73,8%), a zatim sami pojedinci (65,3%). Odgovornost privatnih kompanija ili državnih institucija koje traže podatke prepoznaje 44,5% ispitanih, dok 40,6% građana smatra da je institucija Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti odgovorna za zaštitu pomenutih podataka. Za 18,3% ispitanih odgovornost je i na strani medija, dok su za 16,8% njih strane vlade odgovorne za zaštitu podataka o ličnosti.

Grafik 33. Prema vašem mišljenju, ko je prvenstveno odgovoran za zaštitu podataka o ličnosti? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA)

Da je odgovornost za zaštitu podataka o ličnosti na privatnim kompanijama ili državnim institucijama koje traže podatke u većem broju smatraju stanovnici Beogradskog regiona u poređenju sa žiteljima Šumadije i zapadne Srbije, kao i građani koji žive u gradskim sredinama. Da su sami pojedinci najodgovorniji za zaštitu podataka o ličnosti u većem procentu smatraju ispitanici starosti od 18 do 39 godina u poređenju sa najstarijim građanima, kao i srednje i visoko obrazovani i žitelji urbanih sredina. Odgovornost države i zakonodavnih okvira u većem broju prepoznaju stanovnici jugoistočne Srbije u poređenju sa žiteljima Vojvodine. Da je za zaštitu podataka o ličnosti odgovorna i institucija Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti u većoj meri smatraju građani starosti od 18 do 49 godina, srednje i visoko obrazovani, stanovnici Beogradskog regiona u poređenju sa žiteljima Vojvodine i građani koji žive u gradskim sredinama.

Tabela 3: Prema vašem mišljenju, ko je prvenstveno odgovoran za zaštitu podataka o ličnosti? (prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

	POL		GODINE					OBRAZOVANJE			REGION				TIP NASELJA	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Privatne kompanije ili državne institucije koje traže podatke	45.7	43.3	42.1	43.6	47.6	41.8	45.9	43.3	46.3	41.6	51.2	44.7	37.6	45.9	46.9	40.9
Sami pojedinci	64.1	66.5	73.6	71.2	64.2	61.5	58.4	57.5	68.8	71.6	69.4	61.9	66.8	63.4	69.3	59.6
Država i zakonodavni okviri	76.0	71.7	69.5	76.6	74.9	75.4	72.4	73.2	72.2	79.7	75.4	67.5	75.0	78.1	75.7	70.9
Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti	39.1	41.9	49.5	49.4	43.1	35.8	27.0	31.2	45.9	44.2	47.6	35.5	41.6	37.8	46.5	31.9
Međunarodne institucije	18.5	15.2	20.1	22.7	18.5	14.5	9.4	12.6	19.8	16.6	21.5	15.8	13.0	17.9	20.4	11.6
Mediji	21.7	15.1	16.2	17.3	18.8	19.7	18.9	18.5	18.1	18.3	26.4	14.0	15.4	18.5	20.7	14.7
Drugo	0.8	1.0	0.6	0.3	0.2	1.4	1.8	2.0	0.1	0.7	0.2	1.7	1.3	0.0	0.3	1.7
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

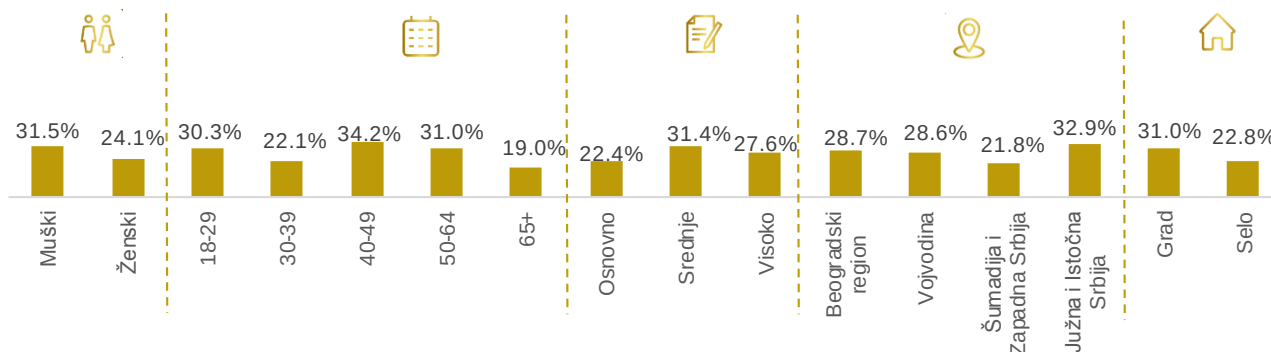
Kada je reč o mišljenju građana u kojoj meri su ljudi poput njih svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti, 43,1% njih smatra da nisu svesni, 29,3% je neodlučno, dok 27,6% ispitanih navodi da su ljudi svesni pomenutog rizika.

Grafik 34. Prema vašem mišljenju, u kojoj su meri ljudi poput vas svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti?

Muškarci u većoj meri od žena smatraju da su ljudi poput njih svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti, a pomenuto u većoj meri smatraju i ispitanici starosti između 18 i 29, 40 i 49, kao i oni od 50 do 64 godine, u poređenju sa najstarijom populacijom. Građani srednjeg obrazovanja u većoj meri od onih sa završenom samo osnovnom školom, smatraju da su ljudi poput njih svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti, a isto mišljenje u većem broju imaju stanovnici jugoistočne Srbije u poređenju sa žiteljima Šumadije i Zapadne Srbije, kao i građani iz gradskih sredina.

Grafik 35. Prema vašem mišljenju, u kojoj su meri ljudi poput vas svesni rizika od zloupotrebe podataka o ličnosti? (zbir % odgovora 5 - Veoma su svesni i 4-Donekle su svesni, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

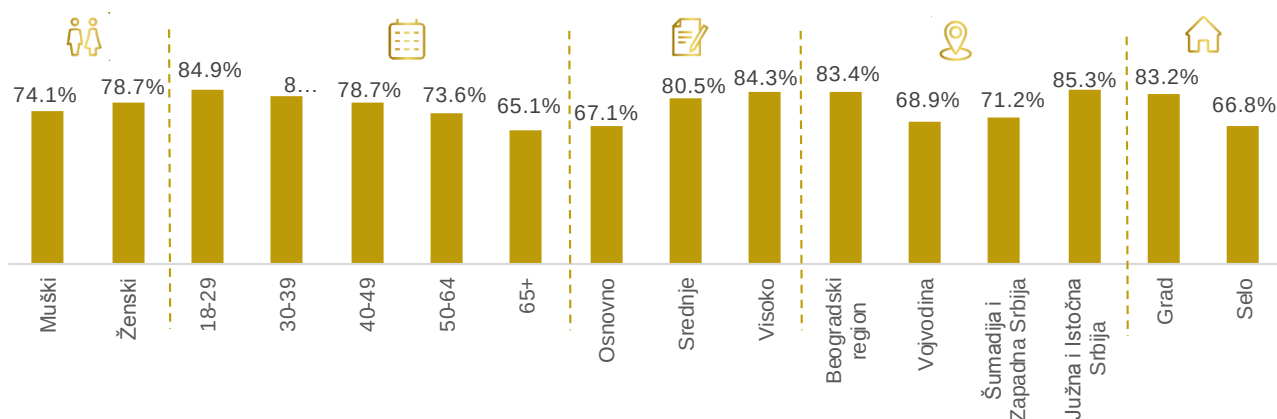
Većina građana Srbije smatra da je rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti visok (76,5%), pri čemu više od polovine (53,4%) navodi da je pomenuti rizik veoma visok. Skoro svaki peti ispitanik (19,0%) smatra da je rizik umeren, dok je za 4,5% njih rizik od ugrožavanja podataka o ličnosti mali.

Grafik 36. Šta biste rekli, koliki je danas rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti?

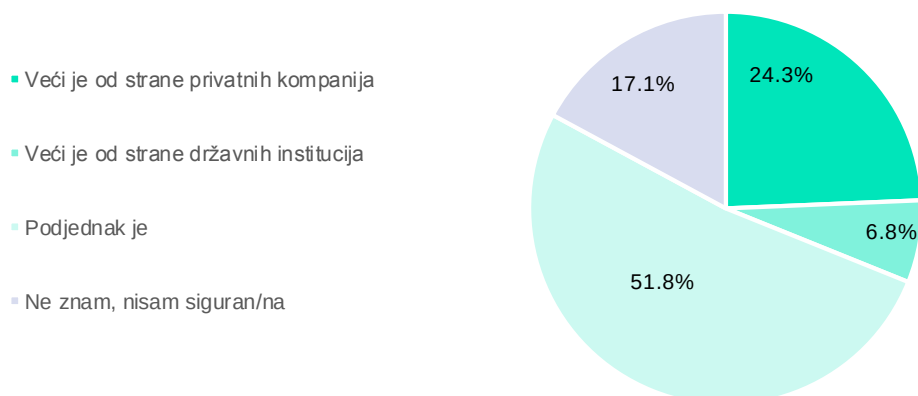
Građani starosti između 18 i 49 godina, u većoj meri, od populacije 65+, smatraju da je rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti danas visok. Pomenuto u većoj meri smatraju i srednje i visoko obrazovani, stanovnici Beogradskog regiona i jugoistočne Srbije, kao i žitelji urbanih sredina.

Grafik 37. Šta biste rekli, koliki je danas rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti? (zbir % odgovora 5 - Veoma visok i 4 - Donekle visok, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

Više od polovine građana (51,8%) smatra da nema razlike između privatnih kompanija i državnih institucija kada je reč o riziku od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka. Za skoro svakog četvrtog građanina (24,3%) rizik od ugrožavanja je veći od strane privatnih kompanija, dok 7% ispitanih smatra da je rizik veći od strane državnih institucija. Ostali ispitanici (17,1%) navode da ne znaju, odnosno nisu sigurni da li je rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti veći od strane privatnih kompanija ili državnih institucija ili je podjednak.

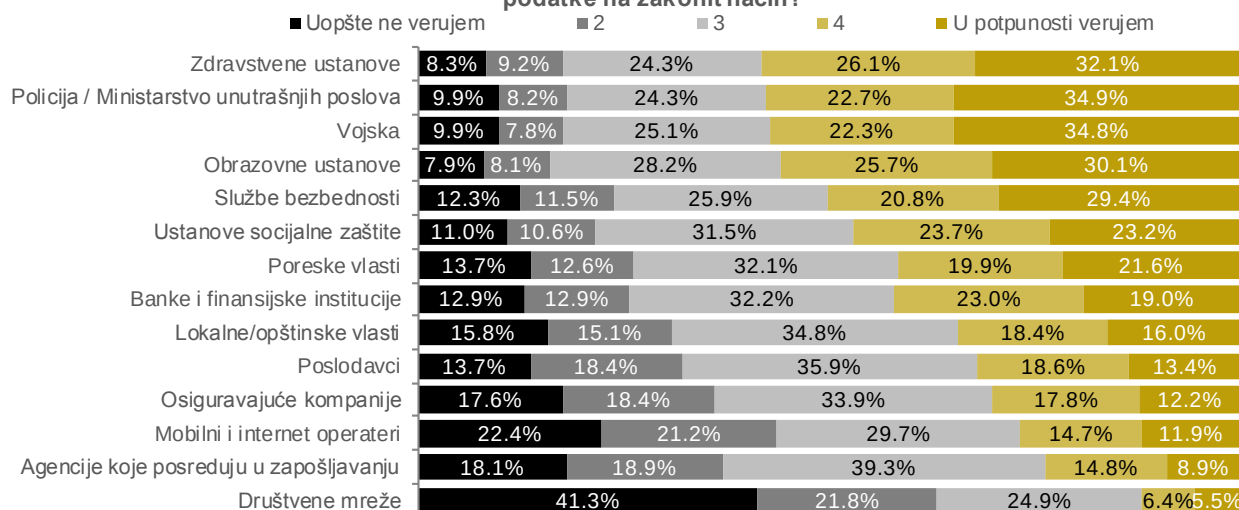
Grafik 38. Da li biste rekli da je rizik od ugrožavanja (zloupotrebe) podataka o ličnosti veći od strane privatnih kompanija, od strane državnih institucija, ili nema razlike?

Da je rizik od ugrožavanja podataka o ličnosti veći od strane privatnih kompanija u većem broju smatraju najstariji građani (29,4%), u poređenju sa onima starosti između 30 i 39 godina (16,5%). Rizik od ugrožavanja podataka od strane državnih institucija, u većem broju od žena (4,6%) prepoznaju muškarci (9,1%), kao i visokoobrazovani (10,1%) u poređenju sa onima sa završenom samo osnovnom školom (4,9%).

Građani u najvećoj meri veruju da njihove lične podatke na zakonit način koriste zdravstvene ustanove (58,2%), policija/Ministarstvo unutrašnjih poslova (57,6%), vojska (57,2%) i obrazovne ustanove (55,8%). S druge strane, najmanje poverenja imaju u društvene mreže (11,9%), agencije za posredovanje u zapošljavanju (23,7%) i mobilne i internet operatere (26,6%).

Grafik 39. U kojoj meri verujete da sledeće institucije i organizacije koriste vaše lične podatke na zakonit način?

Žene u većoj meri od muškaraca veruju da policija i službe bezbednosti koriste njihove lične podatke na zakonit način. Građani stariji od 49 godina, oni sa završenim samo osnovnim obrazovanjem, kao i žitelji ruralnih sredina u većoj meri veruju da pojedine privatne kompanije i državne ustanove koriste njihove lične podatke na zakonit način.

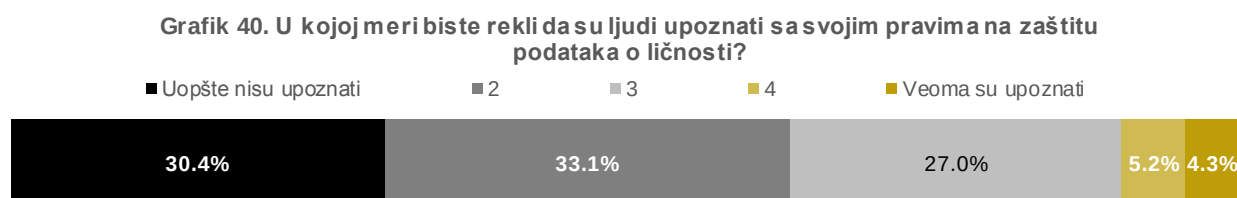
Tabela 4: Molim vas da mi kažete u kojoj meri verujete da sledeće institucije i organizacije koriste vaše lične podatke na zakonit način? (zbir % 5-Veoma brinem i 4 - Donekle brinem, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Zdravstvene ustanove	57.5	58.9	53.2	50.4	56.8	59.1	69.6	65.7	54.7	52.8	55.4	63.0	55.4	59.0	54.1	64.2
Osiguravajuće kompanije	27.8	32.2	33.6	33.2	28.7	29.7	26.4	26.6	33.5	27.1	28.1	32.1	27.2	33.3	30.9	28.9
Banke i finansijske institucije	40.4	43.5	39.8	44.3	37.7	44.9	44.8	42.3	43.1	38.3	38.4	45.0	37.8	47.7	39.4	45.9
Poslodavci	29.5	34.3	28.5	31.4	35.1	35.6	28.6	31.6	32.6	31.0	28.3	37.0	29.9	32.4	30.8	33.7
Policija/MUP	51.4	63.3	53.5	52.2	56.6	56.5	67.5	64.0	55.6	49.9	58.6	62.6	53.7	55.5	55.3	61.0
Ustanove socijalne zaštite	44.6	49.1	38.8	44.3	47.3	51.1	51.9	50.0	47.3	39.3	45.1	47.0	50.1	44.9	43.6	51.8
Obrazovne ustanove	54.5	57.0	48.2	51.9	54.1	61.0	62.8	60.8	53.3	52.7	53.1	52.7	57.7	60.1	52.2	61.1
Poreske vlasti	40.5	42.5	27.6	40.4	36.2	49.5	53.7	49.5	37.2	37.9	38.1	44.6	41.7	41.4	35.8	50.0
Agencije koje posreduju u zapošljavanju	24.5	22.9	23.8	21.9	19.9	25.7	27.7	25.9	22.9	21.4	16.9	26.9	23.6	27.1	20.2	28.8
Lokalne/opštinske vlasti	32.4	36.2	29.4	29.4	27.6	40.6	44.9	42.6	30.5	28.5	30.2	38.6	34.2	33.7	28.9	42.4
Mobilni i internet operateri	29.2	24.3	18.6	31.0	23.5	34.4	27.0	27.6	26.7	24.6	22.7	27.4	27.0	29.5	24.9	29.2
Društvene mreže	12.3	11.6	17.7	11.1	13.0	9.5	8.4	8.9	13.9	12.4	10.4	11.7	10.9	15.2	13.4	9.7
Vojska	54.7	59.5	48.3	52.1	49.9	64.0	71.5	67.7	53.4	46.4	57.7	56.8	54.6	60.5	52.0	64.8
Službe bezbednosti	45.3	54.7	47.1	49.3	46.5	51.2	57.0	55.1	48.9	43.5	48.4	55.8	47.4	48.9	47.1	54.7
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

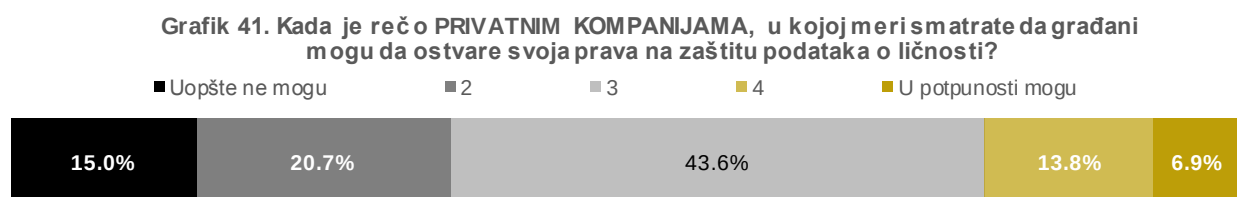
Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

6. Svest o pravima i načinu zaštite podataka o ličnosti

Većina ispitanika (63,5%) smatra da građani nisu upoznati sa svojim pravima na zaštitu podataka o ličnosti, 27,0% njih nije sigurno da li je jesu ili nisu, dok samo 9,5% smatra da su građani upoznati sa svojim pravima u nekoj meri (Grafik 40). Nisu pronađene statistički značajne razlike između ispitanika s obzirom na njihove socio-demografske karakteristike.

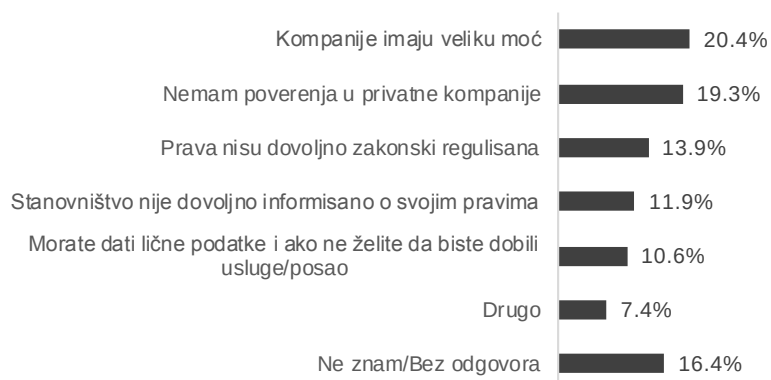

Kada je reč o privatnim kompanijama, 43,6% ispitanih nije sigurno da li građani mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti, 35,7% njih smatra da ne mogu, dok je 20,7% mišljenja da mogu. Žitelji Vojvodine (26,1%) u većoj meri od stanovnika Šumadije i zapadne Srbije (14,0%) smatraju da građani mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti, kada je reč o privatnim kompanijama. Broj onih koji smatra pomenuto veći je i među žiteljima ruralnih sredina (23,5%), u poređenju sa onima koji žive u urbanim sredinama (18,8%).

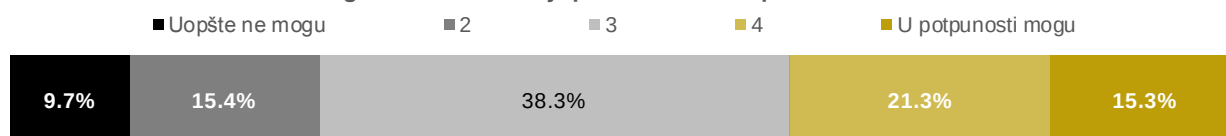
Građani koji smatraju da se prava na zaštitu podataka o ličnosti ne mogu ostvariti kada su u pitanju privatne kompanije, kao razlog za takav stav navode mišljenje da kompanije imaju veliku moć (20,4%), zbog čega smatraju da je teško dokazati zloupotrebu podataka o ličnosti, a 19,3% njih navodi da nema poverenja u privatne kompanije. Pored pomenutih, kao razloge građani navode i da prava nisu zakonski dovoljno regulisana (13,9%), ali i da stanovništvo nije dovoljno informisano o svojim pravima (11,9%). Svaki deseti ispitanik koji smatra da građani ne mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti, kada je reč o privatnim kompanijama, smatra da ako neko želi da dobije neku uslugu ili posao mora dati lične podatke i ako to ne želi (10,6%).

Grafik 42. Zašto mislite da građani ne mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti, kada je reč o PRIVATNIM KOMPANIJAMA? (N=434)
(kodirano na osnovu spontanijih odgovora)

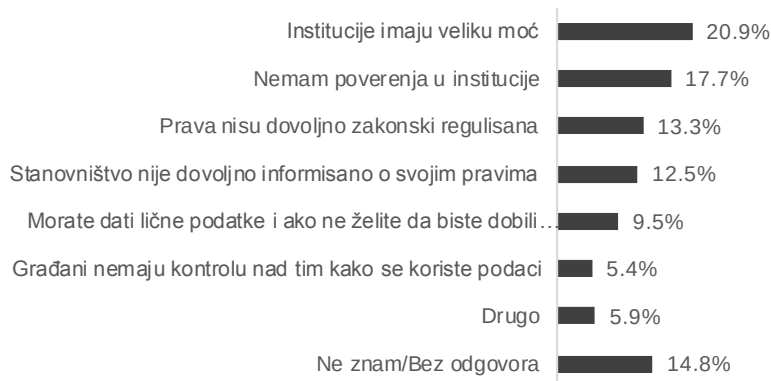
Nešto više od trećine ispitanih (38,3%) navodi da nije sigurno u to da li građani mogu ostvariti svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti kada su u pitanju državne institucije, 36,6% njih smatra da mogu, dok je 25,1% njih mišljenja da građani ne mogu ostvariti pomenuto. Rezultati prema socio-demografskim karakteristikama pokazuju da oni sa završenom samo osnovnom školom (42,7%) u većoj meri veruju da građani mogu ostvariti svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti kada je reč o državnim institucijama, u poređenju sa srednje (34,5%) i visoko (29,8%) obrazovanim. Pomenuto u većoj meri smatraju i žitelji seoskih sredina (42,3%) u poređenju sa onima koji žive u gradskim (32,7%), kao i ispitanici starosti od 18 do 29 godina (40,9%), oni od 50 do 64 godine (40,9%) i stariji od 64 godina (43,3%), u poređenju sa građanima u četvrtoj (29,5%) i petoj (29,1%) deceniji života.

Grafik 43. Kada je reč o DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA, u kojoj meri smatrate da građani mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti?

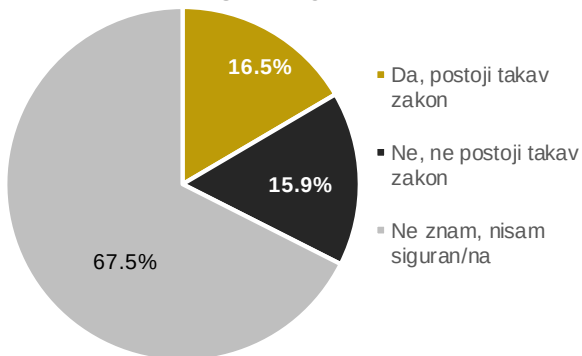
Slično kao i kada je reč o privatnim kompanijama, građani koji smatraju da se prava na zaštitu podataka o ličnosti ne mogu ostvariti kada su u pitanju državne institucije, kao razloge za pomenuto navode mišljenje da institucije imaju veliku moć (20,9%), zbog koje smatraju da je teško dokazati zloupotrebu podataka o ličnosti s njihove strane, dok 17,7% njih navodi da nema poverenja u državne institucije. Pored pomenutih kao razlog navodi se i taj da prava nisu dovoljno zakonski regulisana (13,3%), ali i da stanovništvo nije dovoljno informisano o svojim pravima (12,5%). Kao razlog građani navode i da se podaci o ličnosti moraju dati, čak i ako se to ne želi, u zamenu za uslugu ili posao (9,5%), a 5,4% njih smatra da građani ne mogu ostvariti svoja prava jer nemaju kontrolu nad korišćenjem datih podataka.

Grafik 44. Zašto mislite da građani ne mogu da ostvare svoja prava na zaštitu podataka o ličnosti, kada je reč o DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA? (N=306)
(kodirano na osnovu spontanijh odgovora)

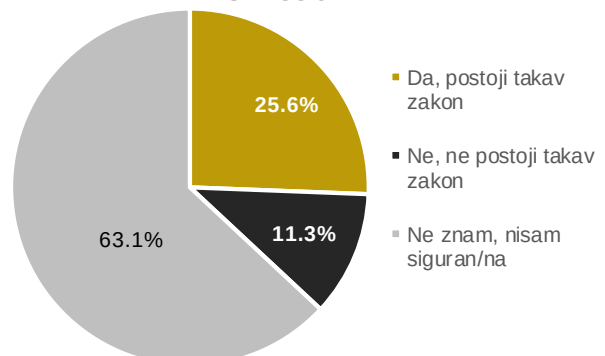

Više od polovine ispitanika (67,5%) ne zna, odnosno nije sigurno da li u Srbiji postoji zakon koji im omogućava da provere koje lične podatke o njima prikuplja, obrađuje, koristi i čuva privatna kompanija. Da postoji takav zakon smatra 16,5% građana, dok je 15,9% njih mišljenja da ne postoji. Najveći broj građana (63,1%) navodi da ne zna da li takav zakon postoji u slučaju državnih institucija, svaki četvrti (25,6%) mišljenja je da postoji, dok 11,3% smatra da u Srbiji nema zakona koji im omogućava da provere koje lične podatke o njima prikuplja, obrađuje, koristi i čuva državna institucija.

Grafik 45. Prema onome što znate i što ste čuli, da li u Srbiji postoji bilo koji zakon koji vam omogućava da proverite koje lične podatke je o vama prikupila, obrađuje, koristi i čuva PRIVATNA KOMPANIJA?

Grafik 46. Prema onome što znate i što ste čuli, da li u Srbiji postoji bilo koji zakon koji vam omogućava da proverite koje lične podatke je o vama prikupila, obrađuje, koristi i čuva DRŽAVNA INSTITUCIJA?

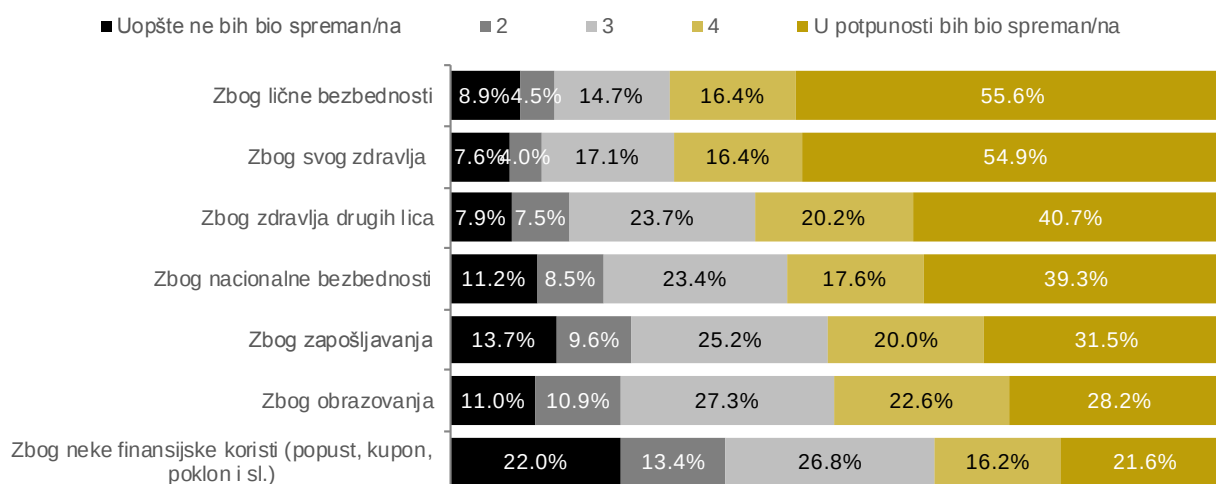

Mladi starosti između 18 i 29 godina (22,6%) u većem broju od građana starijih od 64 godine (9,2%) smatraju da postoji zakon koji im omogućava da provere koje lične podatke o njima prikuplja, obrađuje, koristi i čuva privatna kompanija. Isto mišljenje u većem broju imaju visokoobrazovani (20,8%) u poređenju sa onima sa završenom samo osnovnom školom (12,8%), kao i žitelji urbanih sredina (18,5%) u poređenju sa onima koji žive u ruralnim (13,7%). Stanovnici Vojvodine (29,9%) i jugoistočne Srbije (29,9%) u većem broju od žitelja Šumadije i zapadne Srbije (18,7%) smatraju da postoji zakon koji im omogućava da provere koje lične podatke o njima prikuplja, obrađuje, koristi i čuva državna institucija.

Pitali smo građane, u kojoj meri bi bili spremni da prihvate ograničenje njihovog prava na zaštitu podataka o ličnosti. Rezultati pokazuju da bi najveći broj građana Srbije bio spreman da prihvati pomenuto ograničenje zbog svoje lične bezbednosti (72,0%), a zatim zbog svog zdravlja (71,3%). S druge strane građani su

najmanje spremni da njihovo pravo na zaštitu podataka o ličnosti bude ograničeno zbog neke finansijske koristi, kao što su popusti, kuponi, pokloni i slično (37,8%).

Grafik 47: U kojoj meri biste bili spremni da vaše pravo na zaštitu podataka o ličnosti bude ograničeno iz sledećih razloga?

Rezultati prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika pokazuju da su žene spremnije, nego muškarci, da prihvate da njihovo pravo na zaštitu o ličnosti bude ograničeno zbog njihove bezbednosti, njihovog zdravlja, ali i zdravlja drugih, kao i zbog obrazovanja i zapošljavanja. Na ograničenje svojih prava na zaštitu podataka o ličnosti spremniji su i građani starosti 65 godina i više, oni sa završenom samo osnovnom školom, kao i žitelji seoskih sredina (Tabela 5).

Tabela 5: U kojoj meri biste bili spremni da vaše pravo na zaštitu podataka o ličnosti bude ograničeno iz sledećih razloga? (zbir % 5-U potpunosti bih bio spreman/na i 4 – Donekle bih bio spreman/na, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

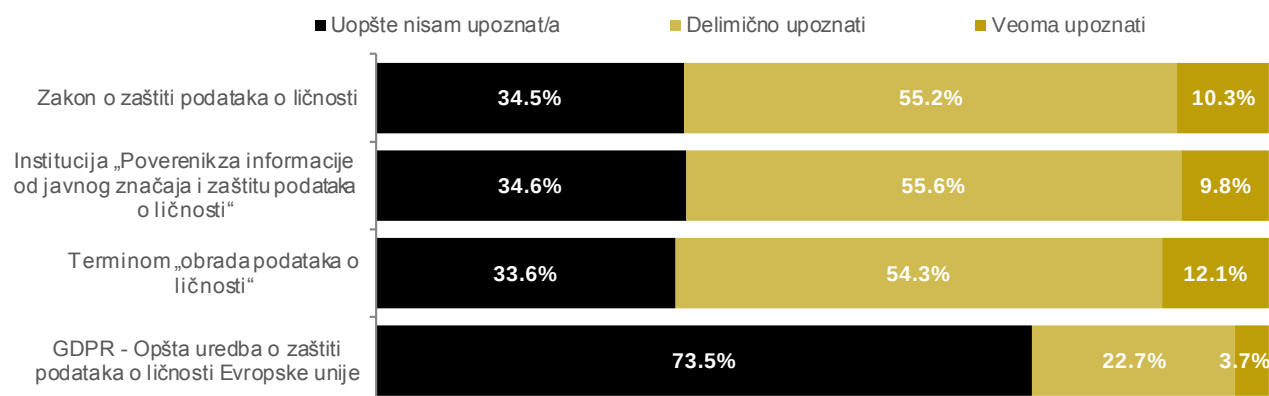
	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Zbog lične bezbednosti	67.4	76.2	73.5	67.6	65.3	75.5	78.8	79.0	69.1	65.6	72.1	73.0	73.8	68.0	67.7	78.2
Zbog nacionalne bezbednosti	54.9	58.7	51.5	53.9	53.0	64.1	61.9	65.0	53.8	48.9	55.5	58.5	53.7	60.3	50.9	65.7
Zbog svog zdravlja	67.5	74.8	73.5	64.7	65.9	72.7	79.6	77.9	68.1	66.5	71.0	69.0	72.2	73.1	66.3	78.5
Zbog zdravlja drugih lica	58.0	63.7	60.0	63.9	54.0	62.2	66.2	63.6	60.2	57.4	65.1	61.6	61.0	55.4	58.0	65.1
Zbog obrazovanja	47.3	54.1	56.7	54.5	44.0	53.5	48.4	51.7	52.1	45.3	49.8	53.9	48.9	50.6	48.8	53.8
Zbog zapošljavanja	46.0	56.5	55.7	48.3	47.5	55.0	51.8	52.5	52.4	46.5	52.8	51.3	48.1	54.5	49.8	53.9
Zbog neke finansijske koristi	35.5	40.0	39.2	40.2	41.5	33.5	34.2	36.1	41.2	31.4	35.2	39.9	37.8	38.1	38.2	37.2
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

Dve trećina građana (66,4%) navodi da je u nekoj meri upoznato sa terminom „obrađivanje podataka o ličnosti“, 65,5% navodi da je delimično ili veoma upoznato sa terminom Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, a 65,1% njih je u nekoj meri upoznato sa institucijom „Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti“.

ličnosti“. Sa terminom GDPR – Opšta uredba o zaštiti podataka o ličnosti Evropske unije u nekoj meri je upoznato 26,5% ispitanih.

Grafik 48: Da li i koliko ste upoznati sa sledećim terminima ...?

Sa pomenutim terminima upoznati su građani starosti između 18 i 49 godina, srednje i visoko obrazovani, žitelji urbanih sredina, kao i stanovnici Vojvodine i jugoistočne Srbije u poređenju sa žiteljima Šumadije i zapadne Srbije.

Tabela 6: Da li i koliko ste upoznati sa sledećim terminima ...? (zbir % odgovora Veoma upoznati i Delimično upoznati, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

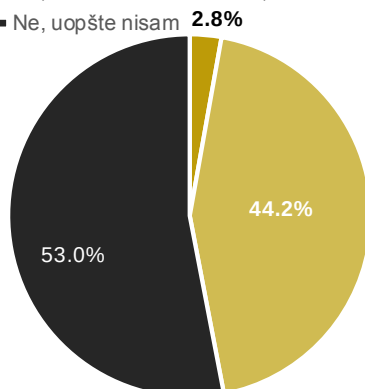
	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	64.9	65.9	76.7	81.5	79.4	57.8	33.5	43.3	76.6	79.1	63.3	69.7	59.7	69.9	73.2	54.2
Institucija „Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti“	69.9	61.0	65.0	74.0	76.1	61.9	49.1	51.3	71.5	76.3	66.3	67.1	63.9	63.9	69.7	58.9
Terminom „obrada podataka o ličnosti“	66.8	66.1	82.0	84.5	81.5	56.8	29.4	39.2	79.9	83.6	65.3	69.5	60.4	71.5	77.3	50.6
GDPR - Opšta uredba o zaštiti podataka o ličnosti Evropske unije	28.5	24.6	37.4	30.9	34.4	20.8	9.2	11.7	32.7	39.2	27.7	32.7	20.0	25.7	31.3	19.5
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

Više od polovine građana (53,0%) navodi da nije upoznato sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaj i zaštitu podataka o ličnosti, 44,2% njih je donekle upoznato sa njenim radom, dok 2,8% navodi da je veoma upoznato sa radom pomenute institucije. Većina ispitanika koja je upoznata sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti (78,6%) smatra da ova institucija može da obezbedi zaštitu podataka o ličnosti, dok je 21,3% njih mišljenja da ne može.

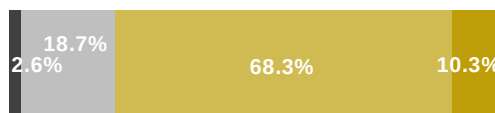
Grafik 49. U kojoj meri ste upoznati sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti?

■ Da, veoma
■ Da, donekle
■ Ne, uopšte nisam

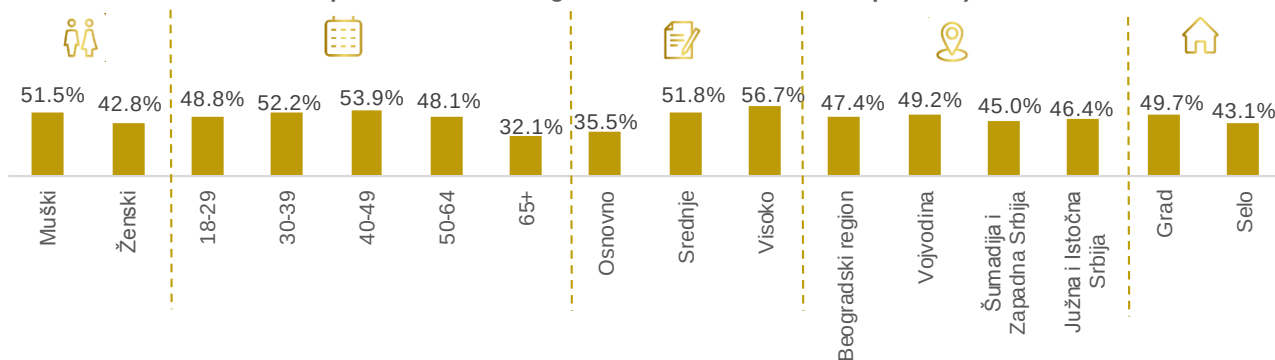
Grafik 50. Da li mislite da ova institucija može da vam obezbedi zaštitu vaših podataka o ličnosti? (N=572)

■ Sigurno ne može
■ Verovatno ne može
■ Verovatno da može

Sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podatka o ličnosti su upoznati muškarci, građani mlađi od 65 godina, srednje i visoko obrazovani i žitelji gradskih sredina.

Grafik 51. U kojoj meri ste upoznati sa radom institucije Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti? (zbir % odgovora Da, veoma i Da, donekle, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

Za većinu građana (86,8%) postojanje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je važno, a 74,2% smatra da je veoma važno. Svaki deseti građanin (10,1%) smatra da pomenuti Zakon niti je važan, niti nevažan, dok ga 3,1% ispitanih smatra nevažnim.

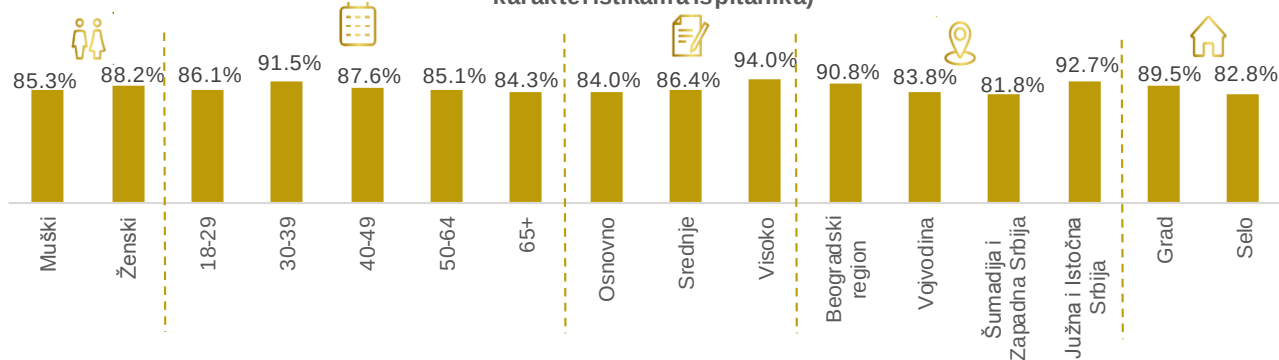
Grafik 52. Koliko je važno postojanje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti?

■ Uopšte nije važno
■ 2
■ 3
■ 4
■ Veoma je važno

Važnost postojanja Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u većoj meri prepoznaju visokoobrazovani, stanovnici Beogradskog regiona i jugoistočne Srbije, kao i žitelji gradskih sredina.

Grafik 53. Koliko je važno postojanje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti?
(zbir % odgovora 5 - Veoma je važno i 4 - Donekle je važno, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

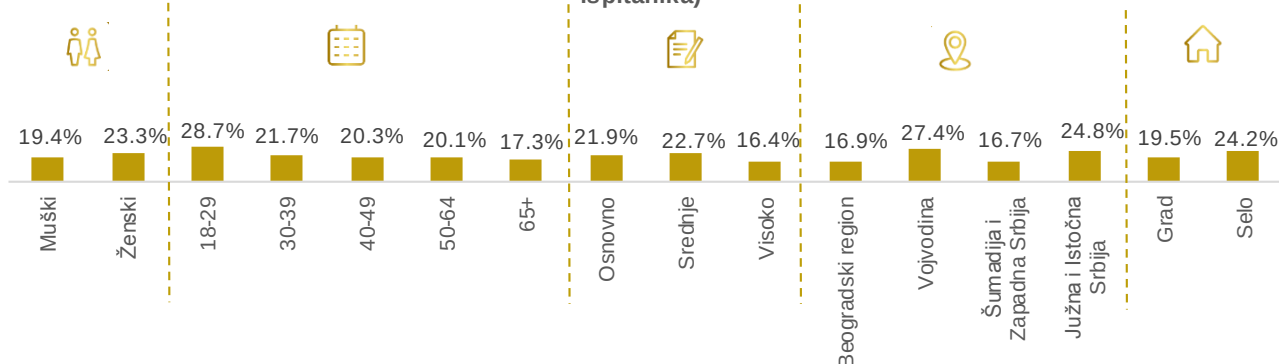
Kada je reč o primeni ovog zakona, 43,8% građana nije sigurno da li je primena uspešna ili ne, za 34,8% građana primena je neuspešna, dok 21,4% primenu zakona ocenjuje kao uspešnu.

Grafik 54. Kako ocenjujete primenu tog zakona?

Primenu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u većoj meri smatraju uspešnom najmlađi ispitanici, u poređenju sa najstarijom populacijom, kao i stanovnici Vojvodine u poređenju sa žiteljima Beogradskog regiona i Šumadije i zapadne Srbije.

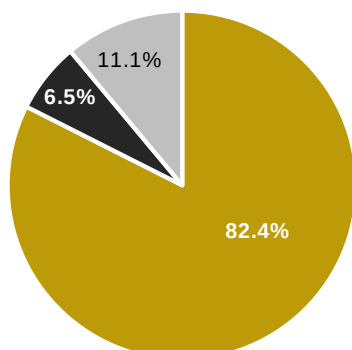
Grafik 55. Kako ocenjujete primenu tog zakona? (zbir % odgovora 5 - Veoma uspešna primena i 4 - Donekle uspešna primena, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

Prema mišljenju većine ispitanika (82,4%) oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o njima su obavezni da im pruže informacije o svom identitetu, 11,1% njih ne zna da li su obavezni ili nisu, dok je 6,5% ispitanika mišljenja da nisu obavezni da učine pomenuto. Da su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju njihove podatke obavezni da ih obaveste o razlogu prikupljanja podataka smatra 87,7% građana, 7,8% navodi da ne zna, dok je 4,5% njih mišljenja da nisu obavezni da im pruže pomenute informacije. Većina građana (87,6%) smatra da su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o njima obavezni da ih obaveste ukoliko nameravaju da njihove podatke podele sa drugim institucijama/organizacijama, 7,4% njih ne zna da li su obavezni, dok 5,0% misli da nisu obavezni da učine pomenuto.

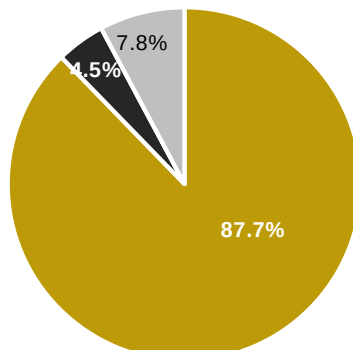
Grafik 56. Prema vašem mišljenju da li su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o vama obavezni da VAM PRUŽE INFORMACIJE O SVOM IDENTITETU?

■ Da ■ Ne ■ Ne znam, nisam siguran/na

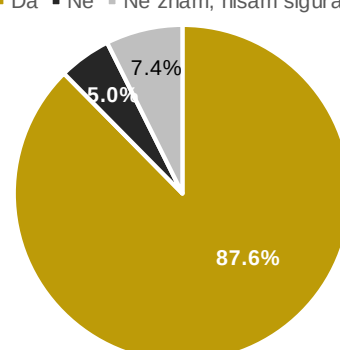
Grafik 57. Prema vašem mišljenju da li su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o vama obavezni da VAS OBAVESTE O RAZLOGU PRIKUPLJANJA PODATAKA?

■ Da ■ Ne ■ Ne znam, nisam siguran/na

Grafik 58. Prema vašem mišljenju da li su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o vama obavezni da VAS OBAVESTE UKOLIKO NAMERAVAJU DA VAŠE PODATKE PODELE SA DRUGIM INSTITUCIJAMA/ORGANIZACIJAMA?

■ Da ■ Ne ■ Ne znam, nisam siguran/na

Da su pomenute informacije obavezni da im pruže oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o njima, u većem broju smatraju građani starosti između 30 i 49 godina, srednje i visoko obrazovani, stanovnici Beogradskog regiona u poređenju sa žiteljima Šumadije i zapadne Srbije, kao i oni koji žive u urbanim sredinama. Žene u većoj meri od muškaraca smatraju da su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o njima obavezni da ih obaveste o razlogu prikupljanja podataka.

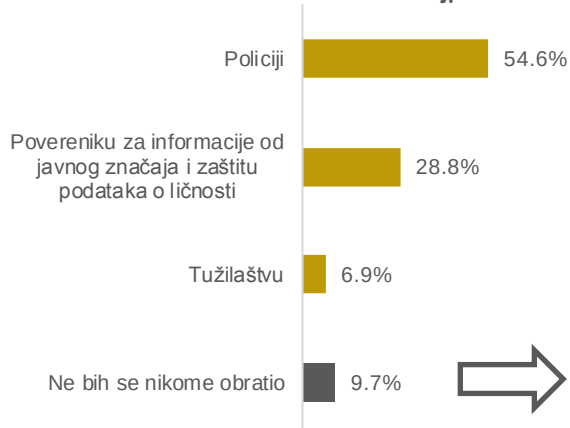
Tabela 7: Prema vašem mišljenju da li su oni koji prikupljaju, obrađuju, koriste i čuvaju podatke o vama obavezni da....? (% odgovora DA, prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Vam pruže informacije o svom identitetu	81.4	83.4	77.3	88.5	83.3	81.0	82.3	77.4	84.2	87.7	86.8	84.5	77.3	81.8	85.7	77.7
Vas obaveste o razlogu prikupljanja podataka	84.9	90.3	84.9	92.8	93.5	82.9	83.8	82.0	90.1	92.9	91.4	89.5	84.2	86.1	91.2	82.6
Vas obaveste ukoliko nameravaju da vaše podatke podele sa drugim institucijama/organizacijama	85.8	89.2	89.2	92.6	91.3	81.2	83.7	80.7	90.7	93.0	91.4	88.4	83.8	87.5	91.7	81.6
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

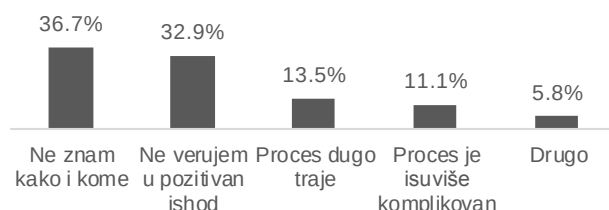
Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

Više od polovine ispitanih (54,6%) kada bi posumnjalo da neko neovlašćeno obrađuje njihove podatke o ličnosti najpre bi se obratilo policiji, 28,8% njih prvo bi se obratilo Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, dok bi 6,9% njih kontaktiralo tužilaštvo. Svaki deseti građanin (9,7%) navodi da se nikome ne bi obratio u pomenutoj situaciji, a kao razloge navode da ne znaju kako i kome (36,7%), jer ne veruju u pozitivan ishod (32,9%), ali i zbog uverenja da proces dugo traje (13,5%) ili da je isuviše komplikovan (11,1%).

Grafik 59. Ako biste mislili da neko neovlašćeno obrađuje vaše podatke o ličnosti da li i kome biste se najpre obratili?

Grafik 60. Zašto se ne biste nikome obratili? (N=117)

Razlike prema socio-demografskim karakteristikama pokazuju da bi se policiji, u slučaju saznanja da neko neovlašćeno obrađuje njihove podatke, u većem broju obratili najstariji građani, u poređenju sa onima u četvrtoj i petoj deceniji života, kao i oni sa završenom samo osnovnom školom, u poređenju sa visokoobrazovanim. Tužilaštvo bi u većoj meri kontaktirali muškarci, ispitanici starosti između 18 i 29 godina i 50 i 64 godine, u poređenju starosnom kategorijom od 40 do 49 godina, oni sa završenom samo osnovnom školom, žitelji ruralnih sredina, kao i stanovnici Šumadije i zapadne Srbije, u poređenju sa onima iz Beogradskog regiona. Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti bi se u većem broju obratili ispitanici starosti od 30 do 49 godina, srednje i visoko obrazovani, kao i žitelji urbanih sredina.

Tabela 8: Ako biste mislili da neko neovlašćeno obrađuje vaše podatke o ličnosti, da li i kome biste se najpre obratili? (% prema socio-demografskim karakteristikama ispitanika)

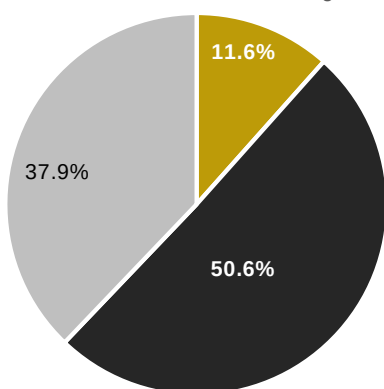
	POL (%)		GODINE (%)					OBRAZOVANJE (%)			REGION (%)				TIP NASELJA (%)	
	Muški	Ženski	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	Osnovno	Srednje	Visoko	Beogradski region	Vojvodina	Šumadija i Zapadna Srbija	Južna i Istočna Srbija	Grad	Selo
Policiji	52.7	56.4	59.7	46.6	48.6	55.0	63.4	59.3	54.1	46.4	56.6	50.5	52.1	60.9	53.5	56.3
Tužilaštvu	8.8	5.1	10.2	5.7	3.0	11.5	5.4	9.6	5.3	5.9	3.4	8.0	9.8	5.4	5.6	8.8
Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti	28.5	29.2	25.0	40.1	40.2	23.4	14.7	16.4	34.0	39.5	32.5	32.1	26.0	24.6	33.3	22.3
Ne bih se nikome obratio	10.0	9.3	5.1	7.6	8.2	10.1	16.5	14.8	6.5	8.2	7.5	9.4	12.1	9.1	7.6	12.6
N	585	632	223	203	303	231	257	421	598	198	283	327	342	266	722	495

Napomena: Osenčena polja označavaju statistički značajne razlike između ispitanika na nivou značajnosti 0.05.

Svaki drugi građanin (50,6%) navodi da njegovi podaci o ličnosti do sada nisu bili ugroženi, 37,9% njih ne zna, odnosno nije sigurno u to da li su ili nisu, dok 11,6% navodi da su njihovi podaci o ličnosti bili ugroženi. Od 141 ispitanika čiji su podaci o ličnosti bili ugroženi, 28,7% njih se obratilo nekome tim povodom, dok 71,3% njih to nije učinilo.

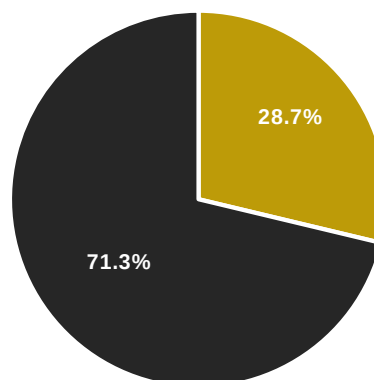
Grafik 61. Molim vas, recite mi da li su do sada bili ugroženi vaši podaci o ličnosti?

■ Da ■ Ne ■ Ne znam, nisam siguran/na

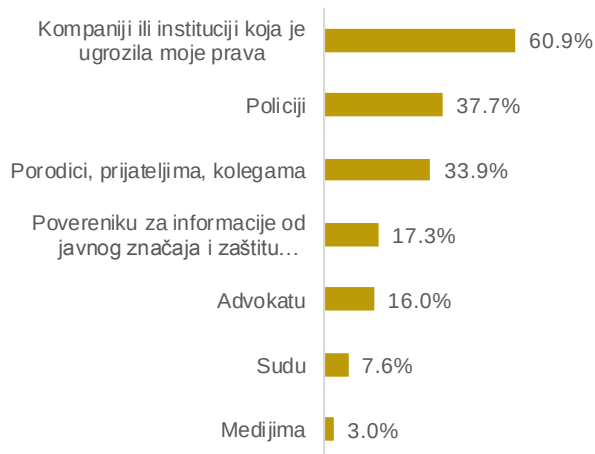
Grafik 62. Da li ste se obratili nekome tim povodom? (N=141)

■ Da, jesam ■ Ne, nisam

Od 41 ispitanika koji se nekome obratio zbog ugrožavanja svojih podataka, najveći broj njih se obratio kompaniji ili instituciji koja je ugrozila njihova prava (60,9%). Povodom pomenutog policiju je kontaktiralo 37,7% njih, 33,9% se obratilo porodici, prijateljima ili kolegama, dok se 17,3% njih obratilo Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštiti podataka o ličnosti. Najveći broj onih koji su se obratili instituciji Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti (90,8%), iskustvo sa ovom institucijom ocenjuje pozitivno.

Grafik 63. Kome ste se sve obratili? (N=41) (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA)

Grafik 64. Kako biste ocenili vaše iskustvo sa institucijom Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti? (N=7)

■ Veoma negativno
■ Uglavnom negativno
■ Uglavnom pozitivno

